

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy.pdf\JRR_Tolkien-Farmář_Giles_z_Hamu.pdb

PDB Name: JRR_Tolkien-Farmář_Giles_z_Hamu

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 16.8.1973

Modification Date: 16.8.1973

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

J. R. R. Tolkien

Farmář Giles z Hamu

Aegidi i Ahenobarbi Julii Agricole de Hammo Domini de Domito Aule Draconarie Comititis Regni Minimi
Regis et Basilei mira facinora et mirabilis exortus

neboli v řeči obecné

Vzestup a podivné příhody Gilese Rudobradého, pána z Hamu, vládce ochočeného draka, krále Malého
království

PŘEDMLUVA:

O dějinách Malého království nemáme mnoho poznatků, náhodou se však zachovala historie jeho vzniku; přesněji řečeno, ani ne tak historie, jako spíš legenda, neboť svou konečnou podobu získala nepochybně až s postupem doby a její líčení je plné divů, které jsou jen zřídka trpěny v suchopárných kronikách - spíš v lidových pověstech, na které se také místy odvolává. Podle jejího autora se příběh, o kterém vypráví, odehrál velmi dávno na území, patřícího kdysi patrně do Malého království. Autor sám byl zřejmě slabší v zeměpise, neboť vykazuje poměrně slušné znalosti nejbližšího okolí, ale nemá ani potuchy o krajích ležících o něco dále na sever či na západ.

Myslím, že stálo za námahu přetlumočit tuto nezvyklou historii z provinční latiny do jazyka moderního, neboť vrhá světlo na některé temné údobí dějin Británie, nemluvě o tom, že objasňuje i původ některých nezvyklých zeměpisných názvů. Mnohý čtenář se mnou bude jistě souhlasit, že sama osoba i příhody hlavního hrdiny jsou skutečně zajímavé.

Hranice Malého království - stejně tak v čase jako v prostoru - je třeba vyznačit pouze na podkladě těch několika málo informací, které máme. Ode dne, kdy se Brutus vylodil na pobřeží Británie, tu vzniklo i zaniklo nejedno království. Panství mezi Locrinou, Camberou a Albanakou bylo pouze prvním z mnoha. Každé z panství lpělo na své nezávislosti a na druhé straně byl král, dychtivý rozšířit hranice své vlády. Také čas měl svůj vliv na proměny v průběhu válek i miní, radosti i smutku, jak je nám známo díky kronikářům krále Arthura. Byly to časy nestálých hranic, kdy se lidé rychle dostávali na vrchol slávy a ještě rychleji z něj padali. Bardům pak nechyběla ani témata, ani ochotní posluchači. V té době, někdy mezi vládou krále Coela a objevením se krále Arthura a vzniku Sedmi království, se odehrály příhody, popsané v našem vyprávění. Jejich jevištěm bylo údolí Tamizy, táhnoucí se na severozápad a kraj až k pohorí Valie.

Hlavní město Malého království - stejně jako v dnešní Anglii - se nacházelo na severovýchodě kraje, jehož hranice nejsou přesně známy. Pravděpodobně nesahaly příliš vysoko po proudu Tamizy na západě a ani dále než do Otomooru na severu; o východní hranici víme ještě méně. Z určitých poznámek v legendě o Gilesově synu Jiřím nebo jeho zbrojnoši Suovetauriliusovi je možné se domyslet, že za jejich času si Malé království udržovalo předsunutou pozici ve Farthinghu. Nijak to nesouvisí s naším příběhem, který sám předkládám bez oprav a komentářů; dovoluji si jen opravit nabubřelý titul latinského originálu na skromnější:

FARMÁŘ GILES Z HAMU

Aegidius de Hammo žil v samém srdci Britských ostrovů. Jeho celé jméno znělo: Aegidius Ahenobarbus Julius Agricola de Hammo. V oněch časech nám tak vzdálených, kdy ostrov byl ještě rozdělen na množství království, se jmény a přídomky nijak neskrbliho. Bývalo více času a méně lidí a každý z nich se od těch ostatních něčím odlišoval. Ty doby však minuly beze stopy, a tak tedy budu nazývat hrdinu našeho příběhu krátce a prostě: jmenoval se Giles, byl hospodářem v Hamu a nosil rudý vous. Ham byl malá víska, ale jako všechny vesnice v té době - hrdá a svobodná.

Giles měl psa. Pes se jmenoval Garm. Psi se museli spokojit s krátkými jmény v obecné řeči, latina patřila k výhradním privilegiím lidského rodu. Garm stejně neovládal psi latinu, ač obecnou řečí vládl skvěle (tak, jako většina psů té doby) a uměl zastrašovat, vychloubat se a lísat se. Zastrásoval zejména žebráky a všelijaké pobudy, co se chtěli potulovat po Gilesových pozemcích, vychloubal se před ostatními psy a lísal se ke svému pánovi. Byl na něj neobyčejně pyšný, ale zároveň se ho velmi bál, neboť Giles se uměl vychloubat a zastrašovat ještě lépe než pes.

Spěch a chvat nebyl v těch časech zvykem. Konečně spēch i chvat mají pramálo společného s opravdovou prací. Lidé spokojeně a tiše dělali to, co jim příslušelo a nemohli si stěžovat ani na nedostatek práce, ani na nedostatek zábavy. Bavit se bylo o čem, protože se často děly zajímavé a pamětihodné věci. Ale počátek našeho příběhu spadá do doby, kdy se v Hamu už dlouho nic takového nestalo. Gilesovi to ovšem dokonale vyhovovalo, byl to usedlý muž, velmi nerad měnil své zvyky a zcela ho zaměstnávaly jeho osobní záležitosti. Jak sám s oblibou říkával, měl plné ruce práce, aby udržel bídu za dveřmi, jinými slovy, aby jedl stejně sytě a žil stejně spokojeně, jako před ním jeho otec. Pes mu v tom pomáhal. A pán ani jeho pes se nestarali o širý svět za Gilesovými humny, vesnicí Ham a nejbližším trhem.

Navzdory tomu širý svět existoval. Ne příliš daleko od Hamu začínala divočina, kde se na západě a na severu táhly Divoké hory a podezřelá vřesoviště a lesy. Žili tam různí divocí tvorové, mezi jinými i obři, hrubiánské a neotesané plemeno, se kterým byly neustále potíže. Jeden z obrů zvláště vynikal mezi svými druhy vzrůstem i hloupostí. Nikde v kronikách jsem nenašel jeho jméno, ale cožpak na jméno záleží? Byl obrovský, jako vycházkovou hůl používal pořádný strom, který vyrval ze země, a krok měl nepříjemně těžký. Les při chůzi rozhrnoval jako trávu, ničil pole a zahrady, protože kam stoupl, zanechal stopy

hluboké jako studny. Když náhodou zakopl o nějaký dům, nezůstal z něj kámen na kameni. A zakopával dost často a tropil škodu kudy chodil, protože měl hlavu nad mraky a šel tam, kam ho nohy nesly. Navíc byl krátkozraký a nedoslýchavý. Jediné štěstí bylo, že bydlel dost daleko v divočině a jen zřídka se přiblížil k lidským příbytkům - každopádně zřídka úmyslně. V horách měl obrovský a napůl rozbořený dům, avšak přátel měl málo, protože všechny odpuzoval svou hloupostí a nahluchlostí - navíc obrů už bylo na světě velmi málo. Obvykle se proto procházel po Divokých horách a v pustině na jejich úpatí sám.

Jednoho krásného letního dne se obr vydal na procházku. Toulal se bez cíle po lesích a zanechával při tom za sebou pěknou paseku. Náhle si všiml, že slunce zapadá a pomyslel si, že je čas vrátit se k večeři. Současně však zjistil, že je v místech, kde to vůbec nezná, a že ztratil cestu. Na zdař bůh si vybral směr, jak se později ukázalo naprosto špatný, a šel rovnou za nosem, dokud nenastala hluboká noc. Tehdy se posadil a čekal, až vyjde měsíc. V jeho svitu znovu vyrazil kupředu a natahoval při tom nohy jak se dalo, protože si už moc přál být doma. Nechal na peci svůj nejlepší měděný kotel a dostal strach, že se mu propálí dno. Hory však nechal za zády a ocitl se na území, které obývali lidé. Ke všemu se blížil rovnou k farmě Aegidiuse Ahenobarbuse Juliuse Agricoli a do vesnice, která se v řeči obecné nazývala Ham. Byla hezká noc. Krávy se popásaly na loukách a Gilesův pes se bez svolení svého pána vydal na procházku. Velmi miloval měsíční noci a lov na králíky. Samozřejmě nevěděl, že se téhož večera vydal na procházku i obr. Kdyby to věděl, měl by dobrý důvod, aby vyběhl z domu bez povolení, ale pravděpodobně by dal přednost bezpečí kuchyně. Kolem druhé hodiny po půlnoci vkročil obr na Aegidiusova pole, lámal ploty, ničil úrodu a dupal trávu na loukách připravených ke kosení. Král s celým svým dvorem nezpůsobil za pětidenní hon na lišku tolik škody jako jeden hloupý obr za několik minut. Garm uslyšel dunění jeho těžkých kroků za řekou a rozběhl se k západní straně nízkého pahorku, aby se podíval, co se děje. V tu chvíli uviděl obra, který jediným krokem překonal řeku a přitom zašlápl Galatheu, Gilesovu nejoblíbenější krávu tak lehce, jako když člověk rozmáčkne brouka. V tu chvíli si Garm pomyslel, že viděl dost, ne-li příliš. Vyštěkl hrůzou a rozběhl se zpátky k domu. Vůbec při tom nemyslel na to, že ulekl z domu bez svolení a začal štěkat a kňučet přímo pod okny pánovy ložnice. Po dlouhou dobu se nic neozývalo. Pán spával tvrdě.

"Pomoc, pomoc, pomoc!" vyl Garm.

Okno se náhle otevřelo a vyletěla z něj dobře mířená láhev.

"Auuu!" zaječel pes a šikovně uskočil stranou. "Pomoc, pomoc, pomoc!"

Giles konečně vykoukl z okna. "Čert tě vem, psisko! Co to tu vyvádíš?" zeptal se.

"Nic," odsekl pes.

"Nic! Jen počkej, jak ti za to 'nic' ráno zvalchuju hřbet!" řekl farmář a přibouchl okno.

"Pomoc, pomoc, pomoc!" vyl opět pes.

Farmářova hlava se znovu ukázala v okně.

"Jestli ještě cekneš, zabiju tě! Čestné slovo! Co se ti stalo, hlupáku?"

"Nic," odsekl pes. "Mně se nestalo nic, ale tobě ... a není toho málo!"

"Jak to myslíš?" zeptal se Giles a rázem zapomněl na svůj vztek. Garm mu ještě nikdy neodpovídal tak drze.

"Po tvých polích chodí obr, hrozný obr a míří rovnou sem," řekl pes. "Pomoc, pomoc! Šlape ti po krávách, chudinka Galathea je placatá jako rohožka. Pomoc, pomoc! Láme ti ploty, ničí úrodu. Musíš jednat rychle a směle, pane, jinak ti za chvíli nic nezbyde. Pomoc!"

A Garm žalostně zavyl.

"Zklapni zobák!" řekl trochu nelogicky farmář a zavřel okno. "Zatracený život!" zabručel si sám pro sebe a byť byla teplá noc, roztřásl se.

"Vrať se do postele a nedělej ze sebe blázna!" ozvala se jeho žena. "Toho psa ráno utopíš. Moudrý člověk nikdy nevěří tomu, co štěká psisko. Pes, když ho nachytáš při lenošení nebo nějaké lumpárně, vždycky lže jako najatý."

"Možná ano a možná ne," odpověděl Giles. "Ale na mém pozemku se děje něco nedobrého, Agatho, protože Garm není králík a bezdůvodně by se tak nevylekal. A proč by nám takhle v noci vyváděl pod oknem? Mohl přece podlézt pod zadními vrátky a vkrást se ráno do kuchyně, až budu přinášet nadojené

mléko."

"Tak tam nestůj jako sloup," řekla Agatha. "Když věříš psovi, poslechni i jeho radu; jednej rychle a směle."

"To se snáz řekne než udělá," odsekl Giles. Začal totiž Garmovu vyprávění trochu věřit. Člověk, který je probuzen před úsvitem, je ochoten věřit i na obry. A tak či tak, záležitosti kolem dobytka jsou vždycky závažné. Málokdo se dokázal tak dobře vypořádat s vetřelci na svém pozemku jako právě farmář Giles. Natáhl si kalhoty, sešel dolů do kuchyně a sundal ze stěny bambitku. Ne každý možná ví, co to bambitka je. Kdysi byla tato otázka položena čtyřem učencům z Oxenfordu a ti po dlouhém uvažování odpověděli takto: "Bambitka je puška s krátkou hlavní a rozšířeným ústím, kterou je možno najednou vystřelit velké množství kulí či jiných předmětů. Zásah z bambitky bývá smrtelný, ale jen z blízka, a špatně se s ní míří." (V naší době se už bambitka nepoužívá; v civilizovaných zemích byla nahrazena jinými druhy palných zbraní.)

Ústí Gilesovy bambitky bylo rozšířené jako u trubky, ale nelétaly z ní kule ani sekané olovo, neboť ji Giles nabíjel vším možným, co mu přišlo pod ruku. Dával si taky dobrý pozor, aby její zásah nebyl smrtelný, neboť ji za prvé nabíjel jen zřídka a za druhé z ní nikdy nestřílel. Obvykle k zastrašení stačil pouhý její vzhled. Místní kraj očividně ještě civilizovaný nebyl, protože bambitka tu ještě nebyla nahrazena jinými druhy palných zbraní, opravdové pušky tu lidé neznali, ba i bambitky byly velmi vzácné. K lovu se používaly luky a šípy a střelný prach sloužil takřka výhradně k přípravě ohňostrojů. Jak už bylo řečeno, Giles sundal ze zdi svou bambitku a nasypal do ní pořádnou hrst střelného prachu pro případ, že by došlo k nejhoršímu. Pak ji nabil starými hřebíky, kusy drátů, střepy rozbitých hrnců, kostmi, oblázky a všelijakým jiným neřádstvem. Natáhl si vestu a boty a vyšel do zahrady. Měsíc byl nízko na nebi přímo za Gilesovými zády a on najednou neviděl nic než dlouhé černé stíny keřů a stromů. Uslyšel však těžké kroky, jako by se někdo blížil od pahorku. Přes všechny rady své ženy se nijak necítil smělym a rozhodným, ale dobytek mu byl přednější než vlastní kůže. A tak, i když měl trochu strach, vykročil energicky nebezpečí vstříc.

Náhle se nad pahorkem objevila měsíčním světlem bledá tvář obra a zaleskly se jeho velké, kulaté oči. Obrovské nohy byly stále ještě na úpatí a vyráběly nové a nové díry na Gilesově pozemku. Měsíc obra oslnil, a tak Gilese neviděl. Giles ho však viděl jasně a ztratil rozvahu. Jeho bezvládná ruka stiskla spoušť. Bambitka s obrovským rámusem vypálila. Šťastnou náhodou mířil více méně do obrovské tváře. A jelikož střílel z blízka, většina oblázků, hřebíků, kousků drátů a kostí obra zasáhla.

Střep hliněného hrnce ho trefil do oka a pořádný hřebík mu uvízl v nose.

"Čert aby to vzal," řekl obr svým hrubiánským způsobem. "Něco mě kouslo."

Hluk na něj neudělal žádný dojem - obr byl přece nahluchlý - ale hřebík ho píchl citelně. Už dávno nepotkal hmyz, který by dokázal propíchnout jeho tlustou kůži. Kdysi však slyšel, že v močálech na východě žijí vážky, které dovedou kousnout jako rozpálené kleště. Teď ho napadlo, že se patrně setkal právě s tímto druhem tvorů.

"Odporné a nezdravé místo," zabručel. "Ani mě nenapadne, abych tím směrem šel dál."

A obrátil se na patě. Sebral ještě pár ovcí, aby nemusel po návratu z procházky do postele o hladu a stáhl se za řeku. Pak se velkými kroky vydal na severovýchod. Náhodou to byl správný směr, a proto se po jisté době dostal domů. Dno jeho měděného kotlíku se však mezitím už propálilo.

A co se tou dobou dělo s Gilesem? Když bambitka spustila, padl jak dlouhý tak široký na záda; hleděl tak k nebi a uvažoval, jestli ho nohy obra překročí nebo rozmáčknou. Nic se však nedělo a po chvíli uslyšel, že se zvuk kroků vzdaluje ze řeku. Giles tedy vstal, protáhl si ztuhlé rameno a zvedl ze země bambitku. V tu chvíli uslyšel jásavý křik.

Většina obyvatelů vísky se dívala z oken, někteří se dokonce oblékli a vyběhli ze svých domů - samozřejmě až poté, co obr odešel - a několik jich teď s jásotem přibíhalo k pahorku. Když před tím uslyšeli dunivé kroky pochodujícího netvora, zalezli všichni pod peřiny a ti bojácnější dokonce pod postele. Ale Garm, jak už bylo řečeno, byl na svého pána pyšný a zároveň se ho trochu bál, neboť se mu zdál smělý a strašný, zvláště, když se rozzlobil. Garm nepochyboval, že tak bude připadat i obrovi. Viděl také, že Giles vycházel z domu s bambitkou (a ze zkušenosti věděl, že to je příznak velkého hněvu), a tak se rozběhl do vesnice, kde štěkal na celé kolo a volal:

"Pojďte ven, pojd'te ven, pojd'te ven! Vylezte všichni z postelí. Pojd'te se podívat na mého skvělého pána! Vydal se zabít obra, který pustoší jeho pole. Pojd'te ven!"

Vrcholek pahorku byl dobře viditelný skoro ze všech domů. Když lidé i pes uviděli tvář obra, která se nad ním objevila, vyjekli strachem. Všichni, až na psa, byli přesvědčeni, že si s tak velkým protivníkem neporadí. V tom se ozvala rána, obr se obrátil a začal ustupovat a všichni vesničané začali jásat a tleskat. Garm štěkal tak zapáleně, že mu div nepraskla lebka.

"Hurá!" křičeli lidé. "Ten mu to spočítal! Náš Aegidius ho naučil, jak chutná olovo. Darebák už peláší domů, kde určitě vypustí duši. Dobře mu tak, má co chtěl!"

A zase provolali sborově slávu. Přitom si také k vlastnímu prospěchu zapamatovali, že Gilesovi není radno křížit cestu, protože s jeho bambítkou nejsou žerty. V místní hospodě se dříve při pivu nejednou vedly spory o to, jestli vůbec stíhají, ale teď už o tom nemohlo být pochyb. Farmář Giles od toho dne - či spíš od té noci - neměl žádné problémy s tuláky, kteří by mu šlapali po pozemku.

Když bylo zřejmé, že nebezpečí pominulo, vystoupili někteří srdnatější vesničané na pahorek, aby Gilesovi stiskli ruku. Ti nejváženější - farář, kovář a mlynář - si dokonce dovolili poplácat ho po rameni. Moc ho to sice nepotěšilo, protože ho rameno od toho výstřelu ještě bolelo, ale uznal, že by bylo na místě, aby je pozval k sobě domů na malé občerstvení. V kuchyni se pak posadili za stůl, pili na zdraví hospodáře a vychvalovali ho až do nebe. Giles se ani nesnažil zakrýt zívání, ale dokud byl džbán plný, nikdo si toho nevšiml. Když všichni vypili jeden či dva korbely a farmář tři či čtyři, začal si sám sobě připadat silný; než hosté vypili třetí a čtvrtý korbel a farmář pátý a šestý, cítil se už tak odvážný, za jakého ho dosud považoval jen jeho pes. Hosté se pak rozešli v nejlepší náladě a Giles je všechny na rozloučenou plácal po zádech. Ruce měl velké a silné, a tak jim to oplatil i s úroky.

Nazítří zjistil, že se jeho dobrodružství rozneslo od úst k ústům a vyrosilo přitom do podoby velkého činu, on sám se stal místní důležitou osobností. V průběhu dalších dnů se zpráva rozšířila do okolních vesnic v okruhu deseti mil. Giles se stal hrdinou celého okolí. Docela se mu to zamlouvalo. Při příštím trhu mu sousedé poručili celé moře piva; to je právě tolik, kolik jeho hrdlo chtělo. Domů se vrátil za zpěvu starých hrdinných písní.

Nakonec se o tom doslechl sám král. Hlavní město říše - v těch dobách Středního ostrovního království - se nacházelo šedesát mil od Hamu a dvůr se obvykle nezajímal o osudy vesničanů z tak odlehlých krajů. Tentokrát se však bleskové vítězství nad obrem zazdalo králi hodno pochvaly a snad i nějaké malé odměny. A tak po náležité době, to znamená po třech měsících neboli v den svatého Michala, poslal král vznešený list. Červeným inkoustem na bílém pergamenu na něm stála královská pochvala "našemu věrnému poddanému, milovanému Aegidiovi Ahenobarbovi Juliovi, rolníkovi ze vsi Ham".

Na místě podpisu byla sice jen jakási červená škrábanice, ale dvorní písař připsal: Ego Augustus Bonifacius Ambrosius Aurelianus Antonius Pius et Magnificus, dux rex, tyrannus et basileus Mediterraneorum Partium, subscribo - a opatřil list velkou rudou pečeti. Tím byl dokument nade vši pochybnost potvrzen. Gilesovi způsobil obrovskou radost a budil všeobecnou úctu zvláště poté, když lidé zjistili, že Giles každého, kdo se chce na královský list podívat, navíc hojně hostí pivem.

Ještě cennější než list byl však dar, který ho provázel. Král Gilesovi poslal pás a meč. Po pravdě řečeno, král sám ten meč nikdy nepoužil. Patřil k rodovému majetku a dlouhý čas visel v královské zbrojnici. Zbrojmistr neměl ani tušení, odkud se tam dostal, ani k čemu by mohl být dobrý. Byl to prostě těžký, dlouhý meč toho druhu, jaký už u dvora dávno vyšel z módy a král rozhodl, že pro chlapíka ze zapadlé vísky to bude přiměřený dar. Giles však byl nadšen a jeho vážnost tím ještě vzrostla.

Farmáři se to vše neobyčejně zamlouvalo a neméně se to zamlouvalo i jeho psovi. Už proto, že k slíbenému zvalchování hřbetu nikdy nedošlo. Giles byl svým způsobem spravedlivý. V hloubi srdce přiznával Garmovi část zásluh v celé té věci, ač to nahlas nikdy neřekl. I nadále zasypával psa tvrdými slovy a tvrdými předměty, když měl špatnou náladu, avšak mnoho drobnějších prohrašků mu teď promíjel. Tak si pes zvykl na daleké výlety do okolí, farmář nosil nos nahoru a štěstí mu přálo. Podzimní i časné zimní práce mu šly hladce od ruky. Všechno se zdálo být v nejlepším pořádku, dokud se neobjevil drak.

Draci byli už v té době na ostrově vzácností. Po mnoho let se žádný za hranicemi říše Augusta Bonifacia neukázal. Na západě a na severu sice byly podezřelé močály a pusté hory, ale to bylo velmi daleko. V

těch divokých krajích kdysi žili draci rozličných druhů a vydávali se na loupežné výpravy do okolí. Rytířstvo Středního království však v těch dobách slulo odvahou a většinu draků pobilo; jiní se vrátili domů s těžkými ranami a nechutí vydávat se na další výpravy. Přesto se uchoval zvyk, že se v štědrovečerní den podával u královské tabule mezi jinými dobrotami i dračí ocas a každým rokem byl vybrán jeden rytíř, aby za tím účelem ulovil draka. Na lov se vydával na sv. Mikuláše a s ohonem se musel vrátit nejpozději den před Štědrým dnem. Už po mnoho let však královský kuchař pekl umělý dračí ohon z mandlové masy a z cukru a s polevou, která dovedně napodobovala dračí šupiny. Vybraný rytíř pak toto mistrovské dílo přinesl na štědrý den do hodovního sálu za zvuku houslí a trub. Dračí ocas byl pak sněden jako zákusek a všichni tvrdili - aby se zavděčili šéfkuchaři - že je lepší, než pravý. Taková leď byla situace, když se náhle znovu objevil drak. Zavínil to nepochybně obr. Po svém dobrodružství začal chodit po horách a navštěvoval své nespočetné známé mnohem častěji než dříve a než jim to bylo milé. Všude se vyptával, zda-li by mu nepůjčili velký měděný kotel. Bez ohledu na to, zda v tom směru uspěl či nikoliv, vždy rád povídal a svým rozvleklým a neuspořádaným způsobem vyprávěl o nádherném kraji dole na východě i o rozličných divech širého světa. Začal ze sebe prostě dělat velkého a odvážného cestovatele.

"Hezký kraj," říkával. "Rovná země pod nohama, měkká a plná jídla. Všude se pasou krávy a ovce a není vůbec těžké na ně natrefit, když se dobře rozhlédnete."

"A lidé?" ptali se ostatní obři.

"Žádného člověka jsem nepotkal," odpověděl obr. "Po rytířích ani vidu ani slechu. Nic horšího, drazí přátelé, než trochu kousavého hmyzu u řeky."

"Tak proč se tam nevrátíš? Proč se tam neusadíš?" ptali se ho.

"Víte, jak se to říká: všude dobře, doma nejlíp," odpověděl obr. "Možná, že se tam jednou znovu vypravím, až budu mít náladu. Tak či tak jsem tam byl, což žádný z vás říct nemůže. Co se toho kotlíku týče-"

"Řekni nám radši, kterým směrem leží ten hezký kraj, ty louky plné nikomu nepatřícího dobytka?" ptali se rychle ostatní obři. "Je to daleko?"

"Ano," řekl "na východ od hor a trochu jakoby na sever. Ale daleko, velmi daleko..."

A začal popisovat cestu, kterou prošel, lesy, hory a roviny tak přesvědčivě, že se žádný z obrů nikdy neodvážil vypravit se v jeho stopách. Žádný neměl tak dlouhé nohy jako on. Jeho vyprávění se vsak dal šířit po kraji.

Po horkém létě přišla tuhá zima. Hory pokryl led a potrava se sháněla čím dál hůře. Tím líp se šířily řeči o daleké a bohaté zemi. Obři si nepřestávali vyprávět o ovcích a krávcích v nížinách. Draci nastražili uši.

Byli hladoví a pověsti zněly lákavě.

"Tak rytíři jsou prý jen v bajkách," řekl jeden mladý a nezkušený drak. "Vždycky jsem tušil, že to tak je."

"Možná, že jich opravdu ubývá," přemýšleli moudřejší a starší draci. "Je jich málo, jsou daleko a nejsou nebezpeční."

Jednoho draka ty řeči obzvláště zaujaly. Říkali mu Chrysophylax Divex, neboť pocházel ze starobylého královského rodu a měl nesmírné bohatství. Byl chytrý, lstivý, hrabivý a dobře vyzbrojený, ale ne přehnaně odvážný. Na to, aby se nebál hmyzu u řeky, však mnoho odvahy nepotřeboval, ať už ten hmyz štípal jak chtěl nepříjemně. Navíc byl strašně hladový.

Tak se stalo, že jednoho dne, asi tak týden před Božím narozením, roztáhl Chrysophylax křídla a rozletěl se do světa. Uprostřed noci pěkně potichu přistál zrovna uprostřed říše krále Augusta Bonifacia, rex et basileus. Během několika minut natropil spoustu škody, bořil a pálil domy, žral ovce, krávy i koně.

Došlo k tomu dost daleko od vesnice Hamu, přesto se Garm vyděsil jako nikdy v životě. Vydal se totiž právě na delší výpravu a zneužívaje laskavosti svého pána, rozhodl se strávit několik nocí mimo domov. Běžel právě kolem lesa s čumákem těsně u země a věřil jakousi zajímavou stopu, když ho najednou do nosu udeřil jiný, znepokojující zápach. Vrazil totiž rovnou do ocasu Chrysophyla Diva, který v těch místech přistál. Žádný pes snad ještě nestáhl ocas mezi nohy a nerozběhl se domů tak rychle jako Garm té noci. Drak sice uslyšel jeho zaštěknutí, obrátil se a zafuněl, ale Garm už byl daleko. Běžel bez dechu po celou noc a ráno, asi tak v čase snídání, se dostal ke svému pánovi.

"Pomoc, pomoc, pomoc!" křičel u zadního vchodu. Gilesovi se jeho křik vůbec nelíbil, připomínal mu, že

nečekané události se člověku mohou přihodit, když je nejméně očekává,
"Agatho, vpust' toho psa dovnitř," přikázal ženě. "A rovnou ho přetáhni holí."
Garm vběhl do kuchyně. Oči měl vypoulené a jazyk mu visel z tlamy.
"Pomoc!" ječel.

"Tak co jsi vyvedl tentokrát?" zeptal se Giles a hodil psovi kousek klobásky.

"Nic," odpověděl pes tak vyděšený, že si pochoutky ani nevšiml.

"Uklidni se nebo tě stáhnou z kůže," řekl farmář.

"Nic jsem nevyvedl. Vůbec nic špatného jsem nezamýšlel," odsekl pes. "Náhodou jsem potkal draka a strašně jsem se lekl."

Giles se jen tak tak nezalkl pivem.

"Draka?" opakoval. "Čert aby tě vzal. Už nikdy nestrkej čenich tam, kam nemáš, psisko jedno hloupé. Kdo tě prosil, aby ses potloukal po světě a slídl po dracích, teď, když mám plné ruce práce. A kde to bylo?"

"Ach, daleko na severu, za horami, u Strmých skal,"

"Tak to je opravdu daleko," oddechl si Giles ulehčeně. "Už jsem slyšel, že v těch místech žijí podivní lidé, tam se může stát cokoli. Ať si s ním poradí sami. Co mě s tím vůbec otravuješ? Už ať jsi za dveřmi!"

Garm vyběhl a roznese tu novinu po celé vsi. Neopomněl přitom zdůraznit, že se jeho pán vůbec, ale vůbec draka nepolekal.

"Dojedl snídani, jako by se nic nestalo!" říkal.

Lidé postávali před domy a vesele rozprávěli se sousedy o té nenadálé novině.

"Staré časy se vracejí," říkali. "A to právě teď, před svátky. Zrovna včas. Král bude rád. Letos bude mít po večeri zase pravý dračí ocas."

Příštího dne však dorazily nové zprávy. Drak, jak říkaly, byl neobyčejně velký a divoký. Způsobil nemalé škody.

"K čemu vlastně má král u dvora rytíře?" začali si říkat lidé.

Tuhle otázku si kladlo čím dál víc lidí. Z vesnic, které byly drakem postiženy nejvíce, přijížděla ke králi poselství a ptali se ho co nejnaléhavěji: "Králi, od čeho máme rytíře?"

Ale rytíři se neměli k činu. Zprávy o drakovi k nim přece nedošly oficiální cestou. Král je proto uvědomil oficiálně a ve shodě s tradicí je vyzval, aby provedli potřebný zásah, a to pokud možno rychle. Ke své velké nelibosti však brzy poznal, že rytíři výpravu odkládají a nijak se do ní nehrnou.

Na své ospravedlnění měli opravdu vážný argument. V první řadě královský kuchař, člověk moudrý a prozíravý, všechno rád dělal včas a už připravil umělý dračí ocas. Určitě by se urazil, kdyby mu na poslední chvíli přinesli dračí ocas skutečný. A dobrého kuchaře je třeba si hledět.

"Na ocasu nám nesejde!" volali úpěnlivě vyslanci z ohrožených vsí. "Jenom mu usekněte hlavu, ať už dá pokoj!"

Jenže svátky už začínaly a na svatého Jana byl bohužel uspořádán velký turnaj. Rytíři pozvaní z dalekých krajů se sjížděli do Středního království, aby spolu bojovali o hodnotné ceny. Kdyby se největší výkvět rytířstva království vydal před koncem turnaje na výpravu proti drakovi, neměla by oslabená domácí družina žádnou šanci na výhru. Rozum kázal jejich odjezd odložit.

A pak se slavil Nový rok.

Drak se zatím přemísťoval každou noc hlouběji do kraje a tím i blíže k Hamu. V noci na Silvestra ho vesničané spatřili proti měsíci. Les nějakých deset mil od Hamu, kde drak přistál, vzplál plamenem. Chrystophylax byl ohňomilný drak, zvláště, když byl v dobré náladě.

To už se lidé začali významně dívat po farmáři Gilesovi a šeptat si za jeho zády. Silně ho to znervózňovalo, ale dělal, jako že o tom neví. Další noci se drak zase přiblížil o jednu či dvě míle. A to už i farmář Giles začal nahlas mluvit o ostudném chování královských rytířů.

"Zajímalo by mě, zač je vlastně platí," říkal.

"Taky by nás to zajímalo," přisvědčovali sousedé. A mlynář dodal: "Někteří lidé prý obdrží hodnost rytíře za zásluhy. Říkejte si co chcete, ale náš Aegidius je pravý rytíř. Copak mu sám král neposlal list s červenou pečetí a meč?"

"Meč není všechno," odpověděl Giles. "Pokud já vím, musí být rytíř řádně pasován. Navíc mám i bez

toho plné ruce práce."

"Král by tě určitě ochotně pasoval," pokračoval mlynář, "kdybychom ho o to požádali. Tak to udělejme a to hned, dokud není pozdě."

"Děkuji," odsekl Giles. "Nestojím o rytířské ostruhy. Jsem prostý muž, poctivý člověk a u dvora, pokud vím, se poctivým lidem příliš nedaří. To by se spíš hodilo pro tebe, pane mlynáři."

Farář se zasmál - ne kvůli Gilesově poznámce. Giles s mlynářem se hádali často a byli, jak se říká, "nepřátelé od srdce". Farář se zasmál, poněvadž ho napadla jistá myšlenka. Nikomu však nic neřekl.

Zato mlynář se zamračil.

"Prostý muž jsi určitě a čestný ... snad," řekl. "Ale cožpak je třeba přestěhovat se ke dvoru a přijímat rytířské ostruhy na to, abys zabil draka? Není to tak dávno, co jsem slyšel z tvých vlastních úst, že nejdůležitější je odvaha. A odvaha určitě nemáš míň než nějaký pasovaný rytíř."

Všichni kolem začali volat:

"To je ono! Má pravdu! Ať žije hrdina z Hamu!"

Giles se vrátil domů s mizernou náladou. Přesvědčil se, že sláva ukládá člověku jisté závazky a přivádí ho do velkých nepříjemností. Nakopl psa a meč schoval do skříně. Na jeho dřívějším čestném místě u krbu byl příliš na očích. Příštího dne se drak objevil ve vedlejší vsi, nazvané latinsky Quercetum, což v řeči obecné znamená Dubí. Snědl nejen krávy a ovce, ale i několik starších osob a místního faráře. Kněz se ho snažil poněkud neopatrně přivést na cestu dobra. Nyní vyšli všichni obyvatelé Hamu v čele s farářem na kopec a čekali na Gilese.

"Všechna naše naděje se upíná na tebe," volali a obstoupili ho ze všech stran, zírající na něj tak úporně, že měl obličej červenější než vousy.

"Kdy vyrazíš?" ptali se.

"Teď to nejde, čestné slovo," odpověděl, "Mám neodkladnou práci na zahradě a onemocněl mi honák. Ale promyslím si to a uvidíme,"

Lidé se rozešli, ale když se večer rozšířila zpráva, že se drak znovu přiblížil, přišli zase.

"Veškerá naše naděje se upírá na tebe, začni mistře Aegidie." říkali.

"Opravdu," odpověděl Giles, "teď se mi to ani trochu nehodí. Klisna mi zchromla, ovce mi rodí. Podívám se na to, jak jen to bude možné."

Lidé tedy znovu odešli, ale tentokrát už bručeli a reptali. Mlynář se smál otevřeně. Farář však zůstal a nenechal se odbýt. Sám se pozval na večeři a u stolu dokonce pronesl pár ostrých poznámek. Nakonec se zeptal, kam se ztratil meč a trval na tom, že ho musí vidět.

Meč ležel na polici v příborníku a byl tak dlouhý, že se tam sotva vešel. Jak ho Giles vyndal, vyskočil z pochvy tak prudce, až ho překvapený farmář upustil. Farář rychle vstal a převrhl při tom korbel. Opatrně zvedl meč a snažil se ho vsunout zpátky do pochvy - meč však kladl odpor a když kněz pustil jílec, vyskočil znovu ven.

"Podívejme se, to je ale zvláštní!" řekl farář a začal si pozorně prohlížet meč i pochvu. Byl to vzdělaný muž, zato farmář sotva slabikoval, a to jen velká písmena, i své vlastní jméno četl s potížením. Proto nevěnoval žádnou pozornost zvláštním znakům, které zdobily pochvu i ostří. Co se královského zbrojmistra týče, ten byl různým runovým nápisům, jménům a jiným označením na mečích tak přivyklý, že si s nimi příliš hlavu nelámал. Navíc je považoval za poněkud staromódní. Farář si meč prohlížel dlouho a zamyšleně při tom vraštil čelo. Čekal, že na meči a pochvě nějaké nápisy najde a právě to ho předtím rozveselilo, teď však byl zaskočen, protože nápisy doopravdy našel, ale vůbec jim nerozuměl. "Na pochvě je nápis a na ostří je rovněž možno rozeznat jakési ... ehm, řekněme: znaky," poznamenal.

"Opravdu?" podivil se Giles. "A co říkají?"

"Jsou v prastaré abecedě a barbarském jazyku..." odpověděl kněz, aby získal čas. "Musím si je důkladně prohlédnout." Požádal farmáře, aby mu půjčil meč na noc a Giles souhlasil s nefalšovanou radostí.

Když se farář ten večer vrátil domů, sundal z police množství učených knih a seděl nad nimi dlouho do noci. Nazítří ráno se roznesla zvěst, že se drak znovu přiblížil k vsi. Obyvatelé Hamu zamykali dveře a zavírali okenice a kdo z nich měl hluboký sklep, schoval se v něm a třásl se tam při světle svíčky. Farář přesto vyšel ven a přecházel od domu k domu, aby těm, kdo ho byli ochotni poslouchat, pošeptal přes klíčové dírky či spáry v okenicích, co objevil.

"Náš slavný Aegidius," říkal, "je z milosti krále vlastníkem proslulého meče, který se latinsky nazývá Caudimordax a v našich lidových pověstech Ocasohryz."

Při zvuku toho jména se mnohé dveře otevřely. Lidé znali slávu Ocasohryzu, neboť kdysi náležel Bellomariovi, nejznamenitějšímu drakobijci Středního království. Někteří historici dokonce tvrdili, že byl prapradědem současného vladaře. Kolovalo o něm mnoho legend a pověstí na královském dvore dávno zapomenutých, ale stále živých mezi lidem.

"Ten meč," pokračoval farář, "nikdo neudrží v pochvě, pokud se v okruhu deseti mil vyskytuje nějaký drak. Caudimordax v rukou statečného člověka znamená konec i té nejhorší obludy."

Lidé znovu našli ztracenou odvalu. Začali odbedňovat okna a někteří dokonce vystrčili hlavy. Konečně farář přesvědčil několik sousedů, aby se s ním vydali na pahorek za Gilesem. Opravdu s chutí šel však jen mlynář. Byl ochoten podstoupit jakékoliv nebezpečí, jen aby viděl Gilese, jak se kroutí zahnaný do kouta.

Nikoliv bez vystrašených pohledů na sever dospěli k pahorku. Po drakovi nebylo ani vidu a slechu. Možná spal - v poslední době se poněkud přecpával.

Farář - a hned po něm i mlynář - zabušil na Gilesovy dveře. Uvnitř bylo ticho a tak zabušili znovu, hlasitěji. Konečně farmář vyšel. V obličejí byl celý brunátný. Včera seděl dlouho do noci a pil pivo a sotva se dnes ráno probudil, sáhl znovu po korbeli.

Sousedé ho obklopili a jeden přes druhého ho titulovali Znamenitým Aegidiem, Statečným Ahenobarbem, Juliem Velikým, Věrným Agricolou, pýchou Hamu a hrdinou kraje. Mluvili o Caudimordaxu neboli Ocasohryzu, meči, který nechce nečinně rezavět v pochvě. Pak provolávali "Vítězství nebo smrt! Sláva lovcům! Opора kraje!", až se z toho ubohému Gilesovi zatmělo před očima. "Uklidněte se! Mluvte po řadě," zvolal, když se konečně dostal ke slovu. "O co jde? Nezapomínejte, že mám už od rána plné ruce práce."

Nechali tedy faráře, aby objasnil situaci ve jménu všech. Mlynář se dočkal splnění svého přání, protože Giles byl doslova zahnán do kouta, události se však nevyvíjely přesně tak, jak by si přál. Za prvé, Giles měl v sobě velké množství silného piva. Za druhé, pocítil náhlou hrdost a odvalu, když se dozvěděl, že jeho meč není jen tak obyčejná zbraň, ale slavný Ocasohryz. Z dětských let si pamatoval legendy a pověsti o Bellomariovi a dokud nezmoudřel, často si prával, aby i on měl takovou čarodějnou zbraň. Jinými slovy: probudila se v něm chuť vzít Ocasohryz a vydat se na draka. Celý svůj život však byl zvyklý smlouvat, a tak zkusil ještě jednou získat odklad.

"Cože?!" řekl. "Mám se vydat na draka? Ve svých starých kalhotách a obnošené kazajce? Pokud je mi známo, do války s drakem je třeba mít zbroj. A doma žádnou zbroj nemám, za to vám ručím."

Všichni museli uznat, že to je vážná překážka. Poslali tedy pro kováře. Kovář přišel a potřásl hlavou. Byl to rozvázný, zamračený člověk, kterého ve vsi přezdívali "Sluníčko", ačkoliv jeho pravé jméno bylo Fabricius Cunctator. Při práci si nikdy nepískal, pokud se zrovna nestalo nějaké neštěstí (třeba májové mrazy), které předpověděl. Jelikož předpovídal různá neštěstí nepřetržitě, zřídka kdy se nějaké přihodilo bez jeho předpovědi, a on to považoval za důkaz své neomylnosti. Nic jiného ho v životě netěšilo.

Pochopitelně se nijak nehrnul, aby neštěstí zabránil, a tak teď váhavě kroutil hlavou.

"Zbroj nejde vyrobit z ničeho," řekl. "A navíc to není mé řemeslo. Raději se obraťte na tesaře, ať vám udělá pro Aegidia dřevěný štít. I když mu to asi moc nepomůže, protože drak je viditelně silně ohňomilný."

Tváře vesničanů se protáhly, ale mlynář byl odhodlán buďto vyslat Gilese do boje s drakem, nebo - pokud Giles odmítne - rozbít jeho místní reputaci jednou pro vždy. Od svých plánů nemínil jen tak ustoupit,

"Co takhle vyrobit kroužkovou košili?" navrhl. "Jako ochrana je dostačující a nemusí být kdovíjak pěkná. Jde přece o vážný boj a ne o dvorní parádu. Určitě najdeš nějaký starý kožený kabát, drahý Aegidie. V kovárně se válí spousta železných kroužků a článků od řetězů. Sám mistr Fabricius možná ani neví, kolik se toho u něj časem nasbíralo."

"Nevíš, o čem mluvíš," odsekl kovář, kterému se vrátila dobrá nálada, "Pokud chcete opravdovou kroužkovou košili, není to práce pro mne. Na to je třeba zručnost sličného lidu, aby každý malinký kroužek zapadal do čtyř sousedních. A i kdybych něco takového uměl, zabralo by mi to celé týdny. Do

té doby už budeme všichni v hrobě nebo v dračím břiše."

Lidé zoufale zalomili rukama a kovář se radostně zatetelil. Všichni však už byli tak vystrašení, že se nechtěli vzdát mlynářem navrženého řešení. Znovu se na něj obrátili o radu.

"Slyšel jsem," řekl mlynář, "že za dávných dob ti, kteří neměli na pěknou zbroj z jihu, našli si železné kroužky na starý kožený kabát a spokojili se s tím. Zkusme připravit něco takového."

Giles tedy přinesl svůj starý kožený kabát a kovář s ním musel odejít do své dílny. Lidé mezitím prohledali všechny kouty, přehrabali se kovářovou dílnou, až našli hromadu malých železných kroužků, kdysi dávno bezpochyby odpáraných z právě takového pancíře, jaký se chystali vyrobit. Stejnou mírou, jakou se zvětšovala naděje, že snad budou mít úspěch, se kovářovo čelo krabatilo. Tak či tak se musel svižně pustit do práce a začal třídit a čistit železné kroužky. Konečně s velkým zadostiučiněním prohlásil, že jich na farmářovu širokou hrud' a záda není dost, ale vesničané mu přikázali rozbít staré řetězy a ve výhni je překovat na kroužky.

Menší kroužky pak našli na prsa kabátu, větší a silnější na záda. Chudák kovář musel vyrobit tolik kroužků, že nakonec zbylo i na staré jezdecké kalhoty. V temném koutě kovárny objevil mlynář starou kostru přilbice a švec ji potáhl kůží, jak nejlépe uměl.

Práce jim trvala celý den až do večera, a přestože to byl večer Tříkrálový, nikdo na oslavy ani nevzpomněl. Jen farmář Giles vypil víc piva než obvykle. Drak naštěstí spal a nemyslel ani na hlad, ani na meče.

Na Tři krále brzy ráno přišli vesničané na pahorek a přinesli s sebou výsledek společné práce. Giles už je očekával. Teď už se neměl na co vymlouvat; oblékl si tedy kroužky pošíty kabát i kalhoty. Mlynář se zlomyslně pochichtával. Pak si Giles obul ještě vysoké boty, připnul si ostruhy a na hlavu si nasadil přilbu, potaženou kůží. Nakonec si ale na přilbu posadil svůj starý plstěný klobouk a zbroj přikryl pláštěm.

"Proč to děláš?" ptali se ho sousedé.

"Myslíte si snad, že je dobré vydat se na draka a zvonit při tom jako Canterburské zvony? Já si myslím, že nemá smysl upozorňovat ho na sebe už z dálky. A přilba, to je jasná výzva k boji. Jestliže drak uvidí zpoza plotu jenom můj klobouk, určitě mi dovolí přijít blíž, než to všechno začne."

Kroužky přišité na kabátě se překrývaly a při chůzi zvonily velmi hlasitě. Plášť ten hluk sice trochu tlumil, zato v něm Giles vypadal poněkud směšně. Nikdo mu to však neřekl. Pak mu s určitými obtížemi zapnuli opasek kolem břicha a zavěsili na něj pochvu. Samotný Ocasohryz však musel farmář držet v ruce, protože ho žádnou silou nedokázal zasunout do pochvy.

Pak zavolal na psa. Svým způsobem mu byl velmi spravedlivým pánem.

"Garne, půjdeš se mnou," řekl.

Pes zavyl.

"Pomoc, pomoc!" křičel.

"Nech toho štěkání," poručil mu Giles, "nebo ti vypráším kožich líp než nějaký drak. Cítíš toho plaza na dálku, a tak máš možnost být jednou v životě užitečný."

Pak Giles zavolal svou šedou klisnu. Výmluvným pohledem si změřila svého pána a zahrabala kopyty, aby vyjádřila svůj názor na ostruhy. Nakonec se však nechala osedlat a tak vyrazili, ani jeden z těch tří však nebyl bůhvíjak šťastný. Když projížděli vesnicí, lidé tleskali a jásali, ovšem povětšinou z oken. Giles i klisna se snažili tvářit co nejvznešeněji. Garm neměl žádné vysoké ambice, a tak se za nimi plížil se svěřeným ohonem.

Za vesnicí se vydali po mostě přes řeku. Sotva se ocitli z dohledu vesničanů, zvolnili krok. I tak šli stále mnohem rychleji, než si přáli, a co nevidět překročili hranice Gilesova pozemku a Hamu vůbec. Byli v místech, kde mohli každou chvíli potkat draka. Svědčily o tom polámané stromy, vypálené živé ploty, zčernalá tráva a zlověstné ticho.

Slunce hrálo a farmář by se docela rád vzdal alespoň části těžké zbroje, ale nesměl. Taky ho začaly trápit pochybnosti, zda toho piva nevypil před odjezdem přece jen trochu moc. "Hezký konec svátků," pomyslel si. "A co hůře, pokud nebudu mít neuvěřitelné štěstí, zakončím tak nejen svátky, ale i celý svůj život."

Otřel si pot z čela velkým kapesníkem zelené barvy. Jen ne červený, pomyslel si, protože mu kdysi kdosi říkal, že červená barva draky dráždí.

Draka však nepotkal. Nazdařbůh jezdil po cestách i stezkách a nakonec zajel i na zpustošená pole.

Garm očividně nebyl k ničemu, Bázlivě se plazil za klisnou a odmítal použít svůj čich.

Nakonec dojeli na točitou stezku, která zdá se neutrpěla okolní zkázou a vypadala pokojně a tiše. Ujeli po ní asi půl míle a Giles se začal přiklánět k názoru, že už vlastně udělal vše, co se od něj očekávalo a čím byl povinován své pověsti. Sám sebe přesvědčoval, že dále už nemá cenu draka hledat, a že by bylo nejlepší vrátit se domů k obědu. Přátelům by mohl říct, že ho drak uviděl a dal se nu útěk. Takto uvažuje vyjel z ostré zatáčky...

Před ním ležel drak. Spal v troskách živého plotu a strašlivou hlavu měl položenou přes cestu.

"Pomoc!" vyjekl Garm a vzal do zaječích.

Klisna se pokusila postavit na zadní a Giles skončil na zádech v prachu cesty. Když zvedl hlavu, byl už drak vzhůru a se zájmem si ho prohlížel.

"Dobrý den," řekl drak. "Vypadáte překvapeně."

"Dobrý den," odpověděl Giles. "To jste uhodl."

"Promiňte," omluvil se drak, který při zařinčení farmářovy zbroje podezíravě nastražil uši. "Promiňte, že se ptám, ale nehledáte snad mne?"

"Ó ne!" řekl Giles, "kdo by vás hledal na takovém místě. Vyjel jsem si jen tak, na projížďku." Zatímco Giles mluvil, zvedl se opatrně na nohy a couvl ke své klisně, která se nezúčastněně popásala u cesty.

"Pak jsme se setkali díky šťastné náhodě," odpověděl drak. "Potěšení je zcela na mé straně. Jak vidím, máte na sobě sváteční šaty. To je nová móda?"

Giles při pádu z koně ztratil klobouk a jeho šedý plášť se poněkud rozhalil. Už nebylo co skrývat.

"Ano," řekl. "Nejnovější. Když dovolíte, pojedu teď za svým psem. Rozběhl se za králíkem, jestli se nepletu."

"Pletete se," odpověděl Chrysophylax a olízl si pysky, což dělal vždy, když ho něco pobavilo. "Myslím, že se váš pes dostane domů mnohem dříve než vy. Nu což, jedte si, kam libo, vzácný pane... pane..."

Promiňte, ale neznám vaše jméno."

"Já zase neznám vaše," odsekl Giles, "a nijak zvlášť mě nezajímá."

"Jak si přejete," řekl Chrysophylax a znovu si olízl rty. Při tom předstíral, že zavírá oči. Měl proradné srdce - jako všichni draci - ale nikterak odvážné; i to bylo mezi draky vcelku běžné. Rád jedl, ale dával přednost tomu získat oběd bez boje. Po dlouhém a vydatném spánku by nepohrdl drobnou svačinkou. Farář z Dubí se ukázal dost šlachovitý a Chrysophylax už dlouho neokusil chutného, tlustého člověka. Rozhodl se, že teď je ta správná chvíle to napravit a vyčkával jen, až ten hloupý tlouštík poleví v pozornosti.

Ale tlouštík nebyl ani zdaleka tak hloupý, jak drakovi připadal. Nespouštěl z draka oči, ani ve chvíli, kdy se snažil vyškrábat do sedla. Klisna však byla jiného mínění a začala se plašit a vyhazovat nohama. Drak ztratil trpělivost a přichystal se ke skoku,

"Promiňte," řekl, "neupadlo vám něco?"

Byl to starý trik, ale tentokrát odpovídal pravdě. Giles totiž opravdu něco ztratil: Když padal, upustil Caudimordax - neboli obecně řečeno Ocasohryz - který dosud ležel u cesty. Giles se sehnul, aby ho zvedl, a v tu chvíli drak skočil. Avšak Ocasohryz byl rychlejší. Sotva se ocitl ve farmářově ruce, vymrštil se jako blesk a sekl drakovi před očima. "Hele!" řekl drak a strnul na místě. "Copak to máte?"

"Nic zvláštního," odpověděl Giles. "Jen Ocasohryz, který jsem dostal darem od krále."

"Spletl jsem se," řekl drak. "Omluvte mne, prosím." A odplazil se o kousek dál, Gilesovi to značně zvedlo sebevědomí. "Myslím, že to od vás nebylo příliš poctivé."

"Poctivé?" podivil se Giles. "Proč bych s tebou měl jednat poctivě?"

"Zatajil jste přede mnou své jméno a předstíral jste, jako bychom se setkali náhodou. A přitom jste nade vši pochyby rytíř a patrně zvlášť vznešeného rodu. Za starých časů, vzácný pane, bývalo zvykem, že rytíř nejdříve vyjmenoval všechny své tituly a řádně vyzval protivníka na souboj."

"Možná, že takový zvyk existoval a možná, že existuje dodnes," odpověděl Giles se stále stoupajícím sebevědomím. Člověk, před kterým se obrovský a vznešený drak plazí v prachu, má na trochu sebevědomí nárok. "Znovu se však mýlíš, Červe. Nejsem rytíř. Jmenuji se Aegidius a jsem farmářem v Hamu. Nesnáším, když mi někdo tropí na polích neplechu. Už jsem střílel bambítkou po obrech a to

způsobili míří škody než ty. Ani ty jsem na žádný souboj nevyzýval."

Drak se ošil. "Čert aby toho obra vzal," pomyslel si. "Podvedl mě, darebák. Co si teď počnu s tím vzteklym chlapem, který má navíc luk rychlý a nebezpečně vypadající meč?" Nikdy ho ještě něco takového nepotkalo.

"Jmenuji se Chrysophylax," představil se. "Chrysophylax Bohatý. Čím vám mohu posloužit, vzácný pane?" zeptal se podlézavě, šilhaje jedním okem po meči a přemýšleje, jak se z té prckérmí situace dostat.

"Nejlíp mi posloužíš, když se rychle ztratíš, ty šupinatý lumpe," odpověděl Giles a v duchu řešil podobný problém. "Mám jen jediné přání: ztrat' se mi z očí. Seber se a táhni do své špinavé díry!"

A Giles vykročil kupředu, máchaje rukama, jako by plašil vrány. To Ocasohryzu stačilo, aby opět převzal iniciativu. Blýskl se vzduchem a ťal draka rovnou do kloubu pravého křídla, až pancíř zazvonil a drakovi se zatmělo před očima. Kdyby měl Giles jakousi představu o boji s drakem, vybral by si jistě zranitelnější místo. Ocasohryz udělal, co se v těch nezkušených rukách dalo. I tak byla rána citelná a znemožnila drakovi na několik měsíců používat křídla.

Chrysophylax toho měl dost. Zvedl se a chtěl odletět, ale zjistil, že nemůže. Giles se tentokrát dostal do sedla bez potíží. Drak se rozběhl. Šedá klisna za ním. Drak běžel přes louky a pole a při tom supěl a chraptěl. Šedá klisna za ním. Giles křičel a povykoval jako divák na dostizích a mával mečem nad hlavou. Čím déle drak běžel, tím víc propadal panice. A šedá klisna se hnala za ním, co jí nohy stačily. Tak se hnali po cestách, skrz živé ploty, napříč poli, brody, přes řeky. Drak kouřil, řičel a běžel rovnou za nosem. Náhle dorazili k mostu vedoucímu do vesnice Ham, s ohromným rámusem se přes něj přehnali a vběhli na hlavní ulici. Tam se k nim přidal i Garm.

Všichni obyvatelé vísky se tiskli u oken a někteří se dokonce vyšplhali na střechy. Jedni se smáli, druzí provolávali slávu a ještě jiní tloukli do kotlíků, hrnců a pokliček, duli do rohů, pískali na píšťaly a píšťalky. Farář přikázal vyzvánět zvony. Podobný ruch a shon Ham nezažil dobrých sto let.

Právě na prostranství před kostelem se drak vzdal. Padl uprostřed cesty na břicho a těžce funěl. Garm se přiblížil až k němu a očíhával mu ocas, ale Chrysophylaxovi bylo už všechno jedno.

"Dobří lidé a statečný bojovníku!" vydechl, když přijel Giles a když se vesničané s vidlemi a pohrabáči shromáždili (v bezpečné vzdálenosti) kolem. "Dobří lidé, nezabíjejte mě! Jsem velmi bohatý. Zaplatím všechny škody, které jsem způsobil. Zaplatím i pohřby všech svých obětí, obzvláště pak faráře z Dubí; bude mít důstojný náhrobek, i když byl velice kostnatý. Každému z vás dám bohatý dar, když mi dovolíte, abych se vrátil domů, kde mám své poklady."

"Kolik?" zeptal se Giles.

"Řekneme..." Drak začal v duchu rychle počítat. Dav mu připadal trochu příliš početný "... třináct šilinků a osm pencí na osobu."

"Nesmysl," řekl Giles. "Hloupost!" přidali se lidé. "Hanba!" vykřikl pes.

"Dvě zlaté guiney a dětem polovic?" smlouval drak.

"A psi?" zeptal se Garm.

"Jen pokračuj," řekl Giles. "Posloucháme."

"Deset liber a měsíc stříbra na osobu, zlatý obojek pro psy," řekl Chrysophylax, již poněkud nespokojeně.

"Zabijme ho!" zvolal dav, který ztrácel trpělivost.

"Pytel zlata pro každého a diamanty dámám?" nabídl spěšně Chrysophylax.

"Teď začínáš mluvit věcně, ale pořád je to málo," řekl farmář Giles.

"A psy jsi zase vynechal," dodal Garm.

"Jak velké budou ty pytle?" ptali se muži.

"A kolik diamantů dostane každá?" zajímaly se ženy.

"Že se Boha nebojíte!" zasténal drak. "Přijdu úplně na mizinu!"

"Zasloužíš si to," prohlásil Giles. "Sám si vyber, co chceš ztratit: majetek nebo život." A máchl Ocasohryzem, až se drak svalil na zem.

"Přidej! Už se konečně rozhodni!" křičeli lidé, kteří získávali na odvaze a tlačili se čím dál blíž.

Chrysophylax přivřel oči, ale ne strachem. V duchu se totiž smál a dával si pozor, aby to na něm nebylo

vidět. To handrkování ho začínalo bavit. Lidé zřejmě očekávali, že se na něm pořádně obohatí. Neměli ani potuchy o způsobech velkého zkaženého světa; v celém království nebylo člověka, který by měl praktické zkušenosti v jednání s draky a znal by jejich záludnost. Chrysophylax už se vzpamatoval a jeho rozum začal pracovat. Olízl si rty.

"Sami si určete cenu," řekl.

Všichni začali mluvit najednou. Drak jim naslouchal se zájmem. Jen jediný hlas ho znepokojoval: hlas kováře.

"Nic dobrého z toho stejně nevzejde, pamatujte na má slova," řekl kovář. "Říkejte si co chcete, ale já tvrdím, že se ten plaz už nikdy nevrátí. Ať si to vezmete tak či onak, nic dobrého z toho nevzejde."

"Můžeš zůstat mimo smlouvu, když se ti to nelíbí," odsekli sousedé a dál se mezi sebou přeli, aniž se příliš starali o draka.

Chrysophylax zvedl hlavu. Možná uvažoval, jestli by na ně neměl skočit nebo se tiše odplížit - každopádně se takových záměrů musel dopředu vzdát. Giles stál opodál a přemýšlivě žvýkal stéblo trávy, ale v ruce svíral Ocasohryz a draka nespustil z očí.

"Neopovažuj se pohnout," řekl, "nebo se do tebe pustím a nepomůže ti ani hora zlata."

Drak opět uleh. Zástup vystrčil ze svého středu faráře, aby znovu promluvil v jeho jménu. Kněz stanul po Gilesově boku.

"Ničemný plaze," řekl. "žádáme, abys na toto místo dopravil celý svůj majetek získaný lupem. Nejprve nahradíme všechny škody postiženým a pak si zbytek rozdělíme spravedlivě mezi sebou. Potom, jestliže slavnostně odpřisáhneš, že se v našem kraji víckrát neukážeš, ti dovolíme, aby ses vrátil domů, aniž bys pozbyl hlavu nebo ocas. A nyní složíš přísahu, že se vrátíš s výkupným, a to takovou, jakou žádá drak nikdy neporuší."

Chrysophylax předstíral, že váhá, aby vesničany snáze obelstil. Proléval nad ztrátou svého majetku slzy tak horoucí, že kaluže, které vytvářely, bublaly varem a valila se z nich pára. Zapřisahal se slavnostně a horlivě, že v den svatého Hilaria a svatého Felixe, tedy za osm dní, vrátí se se vším svým majetkem; ten termín byl příliš krátký na tak dlouhou cestu, a to měli vědět i vesničané, kteří nebyli v zeměpisu nijak vzděláni. Přesto nikdo neprotestoval, nechali draka odejít a vyprovodili ho až za most.

"Na shledanou!" zavolal už z druhého břehu řeky. "Určitě se nám bude po sobě stýskat."

"Nám po tobě jistě!" odpověděli lidé. Jednali samozřejmě velmi nemoudře. Každá jiná bytost by se zdráhala tak slavnostní přísahy porušit, v obavě, že na sebe přivolá obrovské neštěstí, ale draků se to netýkalo. Jistě, prostí lidé nemohli takovou věrolomnost u netvora ze slavného rodu předpokládat, bylo však s podivem, že se nedovtipil ani farář, který přečetl tolik moudrých knih. Ale možná, že se dovtipil. Jako vzdělanec nepochybně předvídal budoucnost lépe než ostatní.

Kovář se vrátil do své dílny a nepřestával při tom kroutit hlavou.

"Zlovolná jména," bručel si, "Hilarius a Felix. Tahají uši!" Neboť Hilarius znamená v řeči obecně veselý a Felix šťastný. Král se tu novinu samozřejmě dozvěděl velmi brzy. Šířila se krajem jako oheň a ani ústním podáním se nevytratilo nic z její velkoleposti. Krále velmi zaujala z mnoha důvodů, mezi nimiž finanční byly na předním místě. Proto se rozhodl osobně se vydat do vsi, kde se děly tak nezvyklé věci.

Čtyři dny po drakově odchodu vjel přes most do vsi na bílém hřebci, v doprovodu suity rytířů, trubačů a s velkým nákladním vozem. Všichni vesničané se ve svých nejlepších šatech rozestavili kolem hlavní ulice, aby pozdravili monarchu. Průvod se zastavil na prostranství před kostelem. Giles před králem poklekl, ale vládce mu přikázal, aby vstal, a dokonce ho laskavě poplácal po zádech. Rytíři dělali, jako by tu důvěrnost neviděli.

Pak svolal král celou vesnici na Gilesovou pastvinu u řeky a když se všichni shromáždili - včetně Garma, který byl toho názoru, že se ho celá věc taky týká - ráčil Augustus Bonifacius rex et basileus laskavě učinit prohlášení.

V prvé řadě vysvětlil, že majetek zlovolného Chrysophylaxe náleží celý jemu jako vládci země. Nijak zvlášť nerozváděl otázku své svrchovanosti a moci nad horským krajem (neboť byla sporá), ale prohlásil, že "v žádném případě nemůže být pochyb o tom, že plaz vše, co má, ukradl v minulosti jeho předkům. My však jsme, jak každý ví, spravedliví a velkodušní a nenecháme našeho věrného poddaného Aegidia bez odměny, také každý z mých poddaných v této vsi obdrží nějaký důkaz naší

přízně, nikoho nevyjímaje, od faráře až po to nejmenší děcko. Vesnice Ham je potěchou našeho královského srdce. Alespoň tady si poctivý a nezkažený lid zachoval ctnosti našeho rodu."

Rytíři spolu mezitím rozmlouvali o nejnovějších modelech klobouků. Lidé poklekli, či udělali pukrle a pokorně děkovali. V duchu si však přáli, aby se byli spokojili s drakovou nabídkou deseti liber pro každého a udrželi celou záležitost v tajnosti. Viděli dost, aby jim bylo jasné, že králova přízeň té výše nedosáhne. Garm si všiml, že na psy se zase zapomnělo. Zato Giles byl spokojen. Odměna se zdála být jistá a navíc byl rád, že se ve zdraví vrátil z tak ošidného podniku a jeho reputace tím ještě vzrostla. Po tomto prohlášení král z vesnice neodjel. Nechal postavit tábor na Gilesově poli a očekával čtrnáctý leden. Zařídil se tam tak pohodlně, jak to jen skromné prostředky vesnice vzdálené mnoho mil od hlavního města dovolovaly. Králova družina snědla během čtyř dnů všechn chléb, máslo, vejce, slaninu, skopové maso a do dna vypila všechny sudy piva. Pak si začali stěžovat na chudou stravu. Král za všechno velkoduše platil poukázkami, splatnými z královské pokladny, u které předpokládal, že se díky pokladu brzy naplní. Vesničané Hamu, kteří nemohli znát skutečný současný stav pokladny, je přijímali ochotně.

A pak přišel čtrnáctý leden, den svatého Hilaria a Felixe. Všichni vstali brzy ráno. Rytíři si oblékli brnění a Giles se přioděl svou zbrojí domácí výroby, což mezi dvořany vzbudilo veselí a smáli se, dokud si nevšimli králova zamračeného pohledu. Giles se pak opásal mečem. Ocasohryz spočíval pokojně v pochvě a nijak se z ní nesnažil vyskočit. Farář si toho všiml a pokýval hlavou, přičemž si něco znepokojeně zamumlal. Kovář se hlasitě rozesmál.

Nastalo poledne. Lidé byli tak netrpěliví, že ani nepomysleli na oběd. Odpoledne se ospale vleklo a Ocasohryz stále nejevil touhu vyskočit z pochvy. Strážci na kopcích a malí kluci, kteří se vyšplhali na nejvyšší stromy, si nadarmo kazili oči; žádné příznaky na zemi či na nebi nevěstily příchod draka. Kovář si vesele pískal a ostatním lidem začalo k večeru, když se na nebi zatřpytila první hvězda, docházet, že drak neměl vůbec nikdy v úmyslu dodržet slib. Připomínali si sice slavnostní přísahu, kterou se zavázal, ale jejich naděje pomalu slábly. Když uhodila půlnoc a smluvený den minul, zavládlo všeobecné zklamání. Pouze kovář byl v sedmém nebi.

"Copak jsem to neříkal?" opakoval vítězoslavně. Vesničany však stále docela nepřesvědčil.

"Buď jak buď, byl těžce raněn," vzpomněl si někdo.

"A lhůta, kterou jsme mu dali, byla příliš krátká," potvrdil jiný. "K horám je to lán světa a on musí nést těžký náklad. Možná musel vyhledat pomocníky."

Avšak minul další den a po něm ještě jeden. Většina vesničanů už zanechala naděje. Král se strašně rozzlobil. Proviant i pivo ve vsi už došlo a královská družina si začala stěžovat nahlas. Rytíři vyžadovali návrat k dvorním radovánkám. Král však velmi potřeboval peníze.

S poddanými se rozloučil krátce a suše. Hodnotu poukázek, které předtím vydal, snížil na polovinu. S Gilesem se rozloučil chladně, sotva mu pokynul hlavou.

"Brzy obdržíš naše další rozhodnutí," řekl a spolu s rytíři a trubači odjel.

Optimističtější založení a naivní lidé očekávali, že král brzy povolá Aegidia na hrad, aby ho pasoval za rytíře. Příštího týdne skutečně dorazil královský list, jeho obsah však byl úplně jiný. List přišel ve třech kopiích: jednu předal posel Gilesovi, druhou faráři a třetí přibil na dveře kostela. Kromě farářovy kopie byly všechny zbytečné, nikdo jiný totiž nedokázal rozšifrovat poněkud zvláštní písmo dvorního písaře, pro prostý lid stejně tajemné jako učená latina. Farář tedy přeložil list do řeči obecné a přečetl ho z kazatelny. Jeho obsah byl krátký a věcný - alespoň ve srovnání s většinou královských listů. Působil dojmem, že král spíchal.

My, Augustus B.A.A.A.P. a M. rex et basileus et cetera, oznamujeme, že jsme pro udržení bezpečnosti v našem království a v zájmu zachování naší cti rozhodli, aby plaz, jenž si říká Chrysophylax Bohatý, byl vyhledán a tvrdě potrestán za své zločiny, úmyslné krivdy a jiné ohavné skutky. Vyzývám tedy všechny naše rytíře, aby se shromáždili ve zbrojí u dvora a očekávali příjezd Aegidia A.J., rolníka ze vsi Hamu. Jelikož se řečený Aegidius osvědčil jako hoden naší důvěry a schopný boje s obry, draky a jinými nepřáteli království, přikazujeme mu, aby se neodkladně dostavil do sídelního města a připojil se k řadám rytířstva.

Sousedé říkali, že je to pro Aegidia velká pocta a že to znamená v podstatě totéž, co pasování na rytíře. Mlynář nedokázal skrýt svou závist.

"Náš Aegidius to dotáhl vysoko," řekl. "Doufám, že se k nám ježte bude znát, až se vrátí z té výpravy."

"Ba, ba, jestli se vůbec vrátí?" podotkl kovář.

"Nech už toho krákání!" řekl Aegidius, který se neznal vzteky. "Čert vem pocty. Jestli se vrátím, přivítám se i s mlynářem. Přesto mě těší, že vás dva nějakou dobu neuvidím."

S těmi slovy se poroučel. Před králem se není možné vymlouvat jako před sousedy. Nedá se nic dělat, ani když se má rodit jehně, dojít krávy nebo nosit vodu - je třeba vyrazit. Giles tedy osedlal svou šedou klisnu a připravil se na cestu. V poslední chvíli k němu přiběhl farář.

"Doufám, že jsi nezapomněl silný provaz?" zeptal se.

"K čemu provaz?" podivil se Giles. "Abych se mohl oběsit?"

"Dej pokoj! Hlavu vzhůru, milý Aegidie." odpověděl farář. "Řekl bych, že se můžeš plně spolehnout na své štěstí. Ale vezmi si provaz, protože jestli se nepletu, bude se ti hodit. Tak tedy sbohem a vrať se k nám ve zdraví!"

"To určitě! I když se vrátím, jsem zvědavý, v jakém stavu najdu své hospodářství a pozemky. Čert aby toho draka vzal!" lálel Giles. Pak smotal do vaku u sedla pořádný kus provazu a vyrazil.

Nevzal s sebou ani psa který se mu už od rána střežil přijít na oči. Teprve, když pán odjel, vplížil se Garm do domu, a aniž by vystrčil nos z kuchyně, vyl žalostně celou noc. Neuklidnil se, ani když ho hospodyně přetáhla holí.

"Pomoc, pomoc, pomoc!" křičel. "Už nikdy neuvidím svého milovaného pána, svého strašného a statečného pána. Proč jsem jen neběžel za ním!"

"Zavř klapačku!" okřikla ho Agatha. "Nebo se postarám, aby ses skutečně nedočkal jeho návratu!"

Kovář zaslechl psovo vytí.

"Špatné znamení!" poznamenal se zadostiučiněním.

Dny mýjely beze zpráv.

"Připravme se na nejhorší," řekl a začal si radostně prozpěvovat.

Farmář Giles se dostal ke dvoru unavený a zaprášený. Rytíři v lesklé zbroji a blyštících se helmách stáli na nádvoří, každý u svého oře. Králova výzva jim nebyla po chuti a bouřili se proti začlenění sedláka do rytířské družiny, a tak se z trucu rozhodli provést rozkaz doslovně a vyrazili ihned, aniž by nechali Gilese vydechnout. Stačil sotva spolknout kousek chleba a propláchnout hrdlo vínem. Klisna soptila hněvem. Naštěstí neřekla nahlas to, co si myslela o králi, protože by se dopustila urážky královského majestátu. Den se chýlil ke konci. To nebyl čas, kdy je vhodné vyrazit na cestu, tím méně na draka - pomyslel si Giles. Také toho dne daleko nedorazili. Sotva dvořané dosáhli svého, rázem přestali spěchat. Jeli pěkně zvolna v dlouhé řadě, rytíři, pážata, služebnictvo a mezci s nákladem a úplně nakonec jel na své unavené klisně farmář Giles.

K večeru se zastavili a rozbili tábor. Na Gilese se zásobami nepamatovali, a tak si musel to i ono vypůjčit od ostatních. Unavená kobyla si přála, aby nikdy nepatřila ke královské družině.

Příštího dne se znovu vydali na cestu, ale až třetího dne večer uviděli na obzoru mlžný, ponurý pás hor. Králce po tom se ocitli v kraji, kde vliv krále Augusta Bonifacia nedosahoval. Cestovali teď opatrněji a v sevřenějším šiku.

Čtvrtého dne dospěli do Divokých hor, na hranice země se špatnou pověstí, osídlené, jak se říkalo, různými legendárními obludami. Náhle jeden z čelních jezdců spatřil v písku u potoka jakési podezřelé stopy. Přivolali Gilese.

"Čí to jsou stopy, mistře Aegidie?" zeptali se rytíři.

"Dračí," odpověděl Giles.

"Od této chvíle nás povedeš!" prohlásili,

Nyní se stočili na západ a farmář Giles v čele cinkal a zvonil kroužky, našitými na kabátě. Tentokrát to nevadilo, protože rytíři se smáli, hlasitě mezi sebou rozmlouvali a minstrel, který je doprovázel, jim zpíval písně. Čas od času se k němu všichni připojili a nešetřili hrdla. Píseň to byla hezká a dodávala lidem odvahy, pocházela ještě z dob, kdy bylo víc skutečných bitev než turnajů. Přesto nebylo příliš moudré, že

zpívali. Dávali tím všem obludám obývajícím tento kraj na vědomí, že jsou tady; draci se probudili ve svých jeskyních a nastražili uši. Ted' už nemohli zaskočit Chrysophylaxe ve spánku nepřipraveného. Gilesova klisna náhle začala kulhat - snad úmyslně. Dostali se do stínu Divokých hor a byli nuceni lopotně šplhat do strmého svahu. Gilesova klisna pustila dopředu jiné koně, kulhala a měla tak smutné oči, že Giles nakonec sesedl a šel vedle ní pěšky. Brzy se znovu ocitl až na konci průvodu mezi mezky s nákladem, ale nikdo si toho nevšímal. Kdyby nebyla pozornost rytířů rozptýlena sporem o otázkách etikety boje, jistě by si všimli, že dračí stopy jsou v těch místech mnohem výraznější.

Dostali se totiž do míst, kde se Chrysophylax často toulal nebo odpočíval po každodenních starostech. Nižší pahorky i svahy po obou stranách stezky byly zdupané a spálené. Tráva na nich rostla jen spoře, pahýly kleče a horského jalovce zoufale trčely z nánosů popela a spálené země. Kraj sloužil už od pradávna drakům jako bojiště.

Farmáře Gilese sice trápilo klisnino kulhání, ale v duchu měl radost, že má díky tomu důvod nezdržovat se na nejčelnějším místě průvodu. Vést karavanu skrz ponurou a nebezpečnou krajinu mu nečinilo žádné potěšení. Králce poté se radoval ještě víc a děkoval osudu - nebo své moudré klisně. Neboť právě v poledne sedmého dne putování, který připadl na den Matky boží hromničné, vyskočil Ocasohryz z pochvy a drak ze své sluje. Bez varování a bez ceremoniálu se pustil do boje. Zaútočil s velkým hlukem a šumem proti královské družině. Minule, když byl vzdálen své rodné zemi, se nepředvedl jako příliš odvážný, ač se chlubil svým vznešeným původem. Nyní plál strašným hněvem, neboť bojoval na samém prahu svého domova a bránil svůj poklad. Jako bouře se snesl z úbočí hory, hnál s sebou vichřici a křižující se rudé blesky.

Spor o prvenství podle dvorní etikety jako když utne. Vystrašení koně se rozběhli tak prudce, že mnoho rytířů vypadlo ze sedel.

Muly se zásobami se daly na útěk a sluhové je následovali v těsném závěsu. V těchto vrstvách nebyly o právech prvenství žádné pochybnosti.

Družinu obklopil dusivý dým a pod jeho rouškou zaútočil drak na první řady. Mnoho rytířů zemřelo dřív, než stačili vyslovit formální výzvu k boji, nejeden se zřítíl ze svahu spolu s koněm a celým nákladem. O osudu ostatních rozhodli jejich koně, kteří se dali na spěšný útěk, aniž se svých jezdců ptali, zda si to přejí, či ne. Převážná část z nich si to přála velmi.

Jen šedá klisna stála nehnutě. Nejspíš se bála, že by si na šikmé a kamenité stezce polámala nohy. Nebo snad byla příliš unavená, než aby utíkala. Byla přesvědčena, že ze dvou zel je lepší mít okřídlenou bestii před sebou než za zády, a že útekem by se mohla spasit jen v případě, že by byla rychlejší než ostatní hřebci. Možná si taky vzpomněla, že se s Chrysophylaxem už jednou setkala a hnala ho do své rodné vsi, dokud nepadl únavou. V každém případě zešířila rozkročila všechny čtyři nohy a hlasitě zaržála. Giles zbledl - alespoň natolik, jak to jeho brunátná tvář dovolovala - ale zůstal u své klisny, protože ho nic lepšího nenapadlo.

A tak se stalo, že drak, který rozmetl šik rytířů a jal se pronásledovat rozprchlé koně, se střetl tváří v tvář se svým starým nepřítelem, ozbrojeným Ocasohryzem. Toho se skutečně nenadál. Uhnul se stranou jako obří neohrabaný netopýr a dopadl na úbočí hory kousek od cesty. Šedá klisna vyrazila proti němu a úplně zapomněla kulhat. Giles, kterému se vrátilo sebevědomí, se rychle vyšvihl do sedla.

"Promiň," zeptal se. "Nehledáš snad mne?"

"Ó ne!" řekl drak. "Kdo by vás hledal na takovém místě. Vyletěl jsem si jen tak, pro zábavu."

"Pak jsme se setkali díky šťastné náhodě," odpověděl Giles. "Potěšení je zcela na mé straně. Právě jsem tě hledal. A co víc, máme spolu, abych tak řekl, nevyřízené účty."

Drak zafuněl a Giles zvedl ruku, aby se zaštilil před žhavým dračím dechem. V tu chvíli se Ocasohryz mihl vzduchem a sekl drakovi před očima.

"A helel!" vykřikl drak a ucouvl. Oheň v něm strachy vyhasl. "Doufám, že jste nepřijel proto, abyste mne zabil, vzácný pane," vykoktal.

"Dej pokoj!" odsekl Giles. "Kdo tady mluvil o zabíjení?"

Šedá klisna kýchla. "Tak dovolu, abych se zeptal, co tu děláte se všemi těmi rytíři?" řekl Chrystophylax.

"Rytíři draky většinou zabíjejí, pokud se drakům nepodaří dříve zabít rytíře."

"Co tu s nimi dělám? Nic. Nic a nic mne s nimi nespojuje," odpověděl Giles. "Většinou už jsou stejně

pryč. Zabil jsi je nebo utekli. Promluvme si raději o té přísaze, kterou jsi složil v den Tří králů."

"Co by vás na ní zajímalo?" zeptal se drak znepokojeně.

"Tvá lhůta uplynula už před měsícem," řekl Giles. "Opozdil ses s placením, tak jsem si přišel sám. Budeš se mi muset omluvit za všechny klopoty, které jsem s tím měl."

"Omlouvám se," odpověděl drak. "Byl bych raději, kdybyste si klopoty ušetřil a zůstal doma."

"Dej sem celý svůj poklad a nezkoušej na mě žádné triky," řekl Giles, "Nebo ti useknu hlavu a tvou kůži přibiju na vrata kostela pro výstrahu ostatním drakům."

"Nebud'te na mne tak krutý!" bránil se drak.

"Smlouva je smlouva," odsekl Giles.

"Copak mi nenecháte ani pár prstýnků a hrst zlata? Aspoň to byste mi mohl slevit, když platím v hotovosti!"

"Ani knoflík!" trval na svém Giles.

Ještě nějakou chvíli smlouvali a přeli se jako na trhu. Skončilo to však tak, jak to skončit muselo, neboť - ať už se Gilesovi dalo vytknout cokoli, smlouvat uměl znamenitě a málokdy při takové příležitosti selhal.

Drak musel celou cestu ke své sluji překonat pěšky a Giles si vykračoval vedle něj s Ocasohryzem v ruce. Stezka, která se vinula kolem hory, byla tak úzká, že se na ni stěží vešli, a tak šla klisna sama za svým pánem.

Museli se takto plahočit asi pět mil a Giles supěl a hekal, ale ani na okamžik nespustil draka z očí. Konečně se ocitli na západním svahu před vchodem do dračí sluje. Z hrozně černé díry, kterou překrývala mosazná vrata na silných železných sloupech, šel opravdu strach. Za dávných, dnes již zapomenutých časů, to nepochybně byla nedobytná tvrz. Draci si totiž své sluje nestaví ani nehloubí podzemní chodby, ale usídlují se v pokladnicích nebo hrobkách králů a obrů z dávných dob. Brána Chrysophylaxova obydlí byla otevřena a Giles se zastavil v jejím stínu. Drak se až do léto chvíle nepokoušel o útěk, ale když se ocitl tak blízko domova, napadlo ho ztratit se v podzemních chodbách. Giles ho udeřil plochou meče.

"Stůj!" řekl, "Než vejdeš do svého sídla, dobře si zapamatuj, co ti řeknu. Jestli se nevrátíš dost rychle s patřičným nákladem, půjdu za tebou a rovnou ti useknu ocas."

Klisna znovu kýchl. Nedokázala si představit, že by se Giles dobrovolně vydal do dračí sluje, třeba i pro peníze. Ale Chrysophylax tomu uvěřil, protože Ocasohryz se hrozivě leskl a zdálo se, že je řádně ostrý. Kdo ví, možná se drak v tu chvíli nepletl a klisna nedokázala plně pochopit proměnu, která se s jejím pánem stala. Giles sázel na své štěstí a po dvou slavných vítězstvích nabyl dojmu, že ho žádný drak na světě nemůže porazit.

Tak či tak, Chrysophylax se po chvíli vrátil s dvaceti librami -pocitivé váhy! - zlata a stříbra, skřínek plných prstenů, náhrdelníků a rozmanitých klenotů.

"Tady!" řekl.

"Cože?" zvolal Giles. "Dvakrát tolik by pořád bylo málo. Hlavu na to, že to není ani polovina tvého majetku."

"Samozřejmě, že není," odpověděl drak a pomyslel si, že ten chlap od jejich první rozmluvy na návsi značně zmoudřel. "Samozřejmě, že ne. Ale nemohu pobrat všechno najednou."

"Vsadím se, že ani na dvakrát," řekl Giles. "Tak šup do sluje a ať už jsi zpátky s dalším nákladem, jestli nechceš ochutnat Ocasohryzu!"

"Nechci!" odpověděl drak a vběhl rychle dovnitř a po chvíli zase ven. "Tady!" řekl a vysypal na zem náklad zlata a dvě truhlice diamantů.

"Zkus to ještě jednou," řekl Giles. "A nešetř se!"

"Jsi krutý!" zabědoval drak a vrátil se zpět do jámy.

V tu chvíli se začala tvářit zaraženě i klisna. Kdo všechny ty poklady odtáhne domů? zeptala se v duchu. Podívala se při tom na hromadu zlata tak smutně, že Giles uhodl její myšlenky.

"Neboj se, stará," řekl. "Plaz nám celý ten náklad odnese až domů."

"Milost!" zasténal drak, který zrovna vylezl po třetí ze sluje s ještě těžším nákladem zlata a klenotů a zaslechl poslední slova. "Milost! Stěží s takovým nákladem dojdu živ. A kdybys chtěl ještě něco přidat,

pak mě raději rovnou zabij."

"Takže ve své pokladnici ještě něco máš?" zajímal se Giles..

"Samozřejmě," odpověděl drak. "Dost na to, abych mohl dál žít ve vážnosti." Tentokrát se dost blízko přiblížil pravdě, což u něj nebylo obvyklé. Jak se ukázalo později, dobře udělal. "Nech mi ten zbytek!" zaprosil. "Získáš ve mne přítele na věčné časy. Odsesu všechny ty poklady do tvého váženého domu místo na královský hrad. A co víc, pomohu ti, aby sis je udržel."

Giles se chvíli šťoural v zubech párátkem a přemýšlel. Pak řekl:

"No dobře."

Prokázal tím neobvyklou prozíravost. Kdyby byl rytířem, určitě by neustoupil a požadoval by celý poklad. Padla by na něj kletba, která na takových pokladech leží. Je také velmi pravděpodobné, že navzdory strachu před Ocasohryzem by se na něj drak, zatlačený do kouta, vrhl. A pak by Giles buďto zahynul nebo by zabil draka a ztratil by tak jediný dopravní prostředek. Pak by musel větší část pokladu zanechat v horách.

A na tom zůstalo. Giles si pro každý případ nacpal kapsy klenoty a na klisnu naložil nevelký, ale cenný balík. Většinu pokladu v pytlích a truhlách naložil na Chrysophylaxova záda, který se tak začal podobat krácející královské pokladně. S takovým nákladem se nemohl vznést do vzduchu, i kdyby mu prozíravý Giles nesvázal křídla provazem.

"Skutečně se mi znamenitě hodí," pomyslel si, vděčně vzpomínaje na farářovu radu. Pak se vydali na cestu, nejprve supící a funící drak, za ním šedá klisna a Giles poslední, s blyštícím se Ocasohryzem v ruce. Drak se neodvážil pokusit se o nějaký uskok.

Navzdory drakovu břemenu šli rychleji než rytířská karavana na cestě tam. Giles spěchal, mimo jiné i proto, že mu začínal docházet proviant. Také nedůvěřoval Chrysophylaxovi, který už jednou porušil slavnostní přísahu; lámal si hlavu nad tím, jak stráví noc, aniž by přišel o život nebo o majetek. Než se však setmělo, pomohla mu šťastná náhoda celý problém vyřešit. Potkal několik pacholků, kteří unikli spolu s dopravními mulami a teď se bezcílně potloukali po okolí. Když uviděli draka, chtěli se dát znovu na útěk, ale Giles je zadržel:

"Stůjte, chlapci!" zvolal. "Pojďte sem. Mám pro vás práci a dobře ji zaplatím, pokud tohle bohatství vystačí."

A tak vstoupili do Gilesových služeb šťastní, že našli někoho, kdo je bezpečně vyvede z hor. Navíc doufali v pravidelnější mzdu než na svém minulém působišti. Dál pak jeli v početnějším průvodu: sedm lidí, šest mul, klisna a drak. Giles se cítil jako velký pán a hrdě vypínal hrud'. Zastavoval tak málo, jak to šlo. Na noc přivazoval čtyři dračí nohy ke třem kůlům zatlouklým do země a nechal u něj na stráž tři pacholky. Šedá klisna i tak spala jen na jedno oko a druhým hlídala, aby se pacholkům nezachtělo něco zkusit na vlastní pěst.

Po třech dnech putování se ocitli za hranicemi vlastního kraje, Kudy šli, budili údiv a pozdvižení, protože nic podobného ještě nikdo v celé zemi od moře k moři neviděl. V první vesnici, kde zastavili, jim nabízeli zdarma jídlo a pití a polovička mladých kluků se chtěla k průvodu připojit. Giles si z nich vybral tučt slibně vypadajících mládenců. Slíbil jim dobrý plat a koupil jim koně, nejlepší, jaké se v okolí daly sehnat. V hlavě se mu začaly rodit jisté plány.

Po jednodenním odpočinku se celý průvod znovu vydal na cestu. Pacholci zpívali písně na jeho počest, prosté a narychlo složené, ale Gilesovým uším zněly příjemně. Lidé cestou jásali a občas se i smáli, neboť průvod vypadal jak úctyhodně, tak i trochu směšně.

Zakrátko zamířili na jih, neboť Giles vedl pochod směrem k domovu, zdaleka se vyhýbaje sídelnímu městu. Leč novina o návratu znamenitého Aegidia se šířila jako oheň krajem a všude vyvolávala údiv a pozdvižení. Po vsích totiž visely královské listy vyzývající k smutku za rytíře padlé při výpravě do hor. Kudy Giles projel, bylo smutku konec a lidé se za veselého vyzvánění zvonů shromažďovali kolem cesty mávaje šátky a vyhazují čapky a klobouky do vzduchu. Drakovi při tom spílali tak, že začal litovat dohody, na niž přistoupil. Bylo to opravdu trpké ponížení pro potomka starobylého a mocného dračího rodu. Když procházeli Hamem, běželi za nimi všichni psi a vztekle štěkali. S výjimkou Garma. Ten neměl oči, uši ani nos pro nikoho jiného než pro svého pána. Byl šílený radostí a metal kozelce po celé ulici. Rodná ves Gilesovi samozřejmě připravila skvělé uvítání. Největší radost mu však způsobilo, že mlynář

ztratil další chuť špičkovat a kovář byl naprosto vyveden z míry.

"Tím se ještě nic nekončí, to ne! Pamatujte si má slova," řekl, ale nic ponuřejšího vymyslet nedokázal a smutně sklopil hlavu. Giles s šesti pacholky a šesti mládenci, drakem a celým nákladem vyšel na pahorek a tam chvíli tiše postál. K sobě domů si pozval jen faráře.

Brzy ta novina dorazila i do sídelního města a lidé zapomínali jak na vyhlášený smutek, tak na vlastní starosti a vydali se v zástupech do ulic. Všude bylo plno ruchu a shonu.

Král si mezitím na svém hradě hryzal nehty a trhal vousy. Zmítal se mezi hněvem a žalem a navíc měl finanční problémy. Měl z toho všeho tak špatnou náladu, že si s ním nikdo netroufl promluvit. Nakonec však hluk z ulic dolehl až k jeho uším a vůbec nezněl jako pláč a nářek.

"Co je to za hluk?" zeptal se král, "Přikažte lidem, aby se rozešli do svých domovů a drží smutek jak náleží. Štěbetají tam jak husy na trhu."

"Drak se vrátil, nejjasnější pane," odpověděli dvořané.

"Cože?" vykřikl král. "Svolejte rytíře, nebo aspoň ty, co zbyli."

"Není třeba, nejjasnější pane," odpověděli. "Drak je s Aegidiem a je krotký jako beránek. Alespoň lidé to říkají. Ty zprávy teprve dorazily do města a jsou poněkud rozporné."

"Dobré nebe!" zvolal král a dobrá nálada se mu začala vracet. "A my jsme už na pozítří zamluvili za toho muže zadušní mši! Honem jí zrušte. Veze s sebou Aegidius i poklad?"

"Zvěsti říkají, že celé hory zlata, nejjasnější pane,"

"Kdy dorazí?" zeptal se král živě. "Znameníť chlapík, ten Aegidius. Přijmu ho okamžitě, jak se jen ukáže v sídelním městě."

Dvořané chvíli váhali, než se našel jeden, který sebral odvahu a řekl:

"Prosím za prominutí, nejjasnější pane, ale slyšely jsme, že farmář odešel do svého domova. Bezpochyby však přispěchá ke dvoru při nejbližší příležitosti a v odpovídajícím úboru."

"Bezpochyby," opakoval král. "Čert vzal úbory. Neměl právo jezdit domů dřív, než nám podal zprávu z výpravy. Jsem s ním velmi nespokojen."

Nejbližší příležitost přišla a minula a po ní mnoho dalších. Giles už byl víc než týden doma a dvůr od něj nedostal ani slůvko.

Desátého dne se krále zmocnil hrozný hněv.

"Přived'te mi ho sem!" přikázal.

Byl vyslán posel. Aby se dostal nejkratší cestou do Hamu, potřeboval celý den jízdy,

"Nechce přijet, nejjasnější pane," oznámil králi třesoucí se posel o dva dny později.

"U sta hromů!" zvolal král. "Rozkažte mu, ať se sem dostaví do úterka, jinak do konce života nevyleze z vězení!"

"Milost, nejjasnější pane, ale Aegidius znovu řekl, že nepřijde." oznámil velmi vystrašený posel, když se v úterý vrátil sám.

"U sta hromů!" zvolal král. "Doved'te ho rovnou do vězení! Pošlete pro něj hned několik lidí, ať ho přivedou v řetězech!" zařval na dvořany.

"Kolik lidí máme poslat?" zeptal se kdosi neopatrně. "Má přece toho draka... a Ocasohryz... a..."

"A metlu, fujaru a dudy!" zařval král. Přikázal osedlat bílého koně, svolal rytíře, či spíš to, co z nich zbylo, a družinu ozbrojených žoldnéřů a vyrazil, celý rudý vzteky. Obyvatelé sídelního města vybíhali zvědavě ze svých domů a provázeli ho překvapenými pohledy.

Giles už v té době nebyl jen hrdinou, ale i miláčkem lidu. Když královský průvod projížděl vesnicemi a městy, lidé už nejasali i když před králem ještě sundávali klobouky a čepice. Jak se však blížil k Hamu, vítali ho čím dál tím chladněji. V některých vsích se lidé zamykali ve svých domech a na ulici nevystřčili ani nos.

Králův plamenný hněv se pomalu měnil v chladnou zlobu. S posupným výrazem se zastavil nad řekou, za kterou ležel Ham a stál Aegidiův dům. Král uvažoval, zda nevypálit celou vesnici. Leč na mostě čekal Giles na své klisně a v ruce držel Ocasohryz. Za ním nebylo vidět živé duše kromě Garma, stuleného na zemi u nohou svého pána.

"Dobrý den, nejjasnější pane," řekl Giles vesele, aniž čekal na králův pozdrav.

Král si ho přeměřil chladným zrakem.

"Neumíš se v naší přítomnosti chovat, jak se náleží," řekl. "Kromě toho jsi měl přijít hned, když jsme pro tebe poslali."

"Vůbec jsem na to nemyslel, opravdu, nejjasnější pane," odpověděl Giles. "Mám plné ruce práce se svým hospodářstvím a ve tvých službách už jsem ztratil příliš mnoho času, králi."

"U sta hromů!" zařval král, který znovu propukl v ohnivý hněv. "Čert tě vem i s tou tvou drzostí! Už od nás neočekávej žádnou odměnu. Budeš mít štěstí, když unikneš šibenici. Věz, že tě dám na místě pověsit, jestliže nás okamžitě neodprosíš a nevrátíš nám náš meč!"

"Nevídáno," odpověděl Giles. "Co se týče odměny, už jsem si ji vzal sám. Co je doma, to mi nikdo nevezme, říkáme tady u nás. A co se meče týče, bude Ocasohryzovi lépe u mne než na královském dvoře. A proč jsi s sebou, nejjasnější pane, vzal tolik rytířů a vojáků?" zeptal se. "Jestli jsi za mnou přijel na návštěvu, raději bych hostil menší společnost. A pokud mne chceš zajmout, budeš si muset přivést větší armádu."

Král zrudl zlostí a rytíři zahanbeně svésili hlavy. Pár žoldnéřů za královými zády se zašklebilo. "Dej mi meč!" zařval monarcha, který znovu získal hlas, ale v rozrušení zapomněl na svůj majestát.

"Dej mi korunu!" odpověděl Giles. Tak troufalá slova nevyřkla ještě ničí ústa od počátku Středního království.

"U sta hromů! Chopte se ho! Svažte ho!" řval král a vzteky ztratil poslední zbytek sebeovládání. "Na co čekáte? Zajměte ho nebo ho zabijte na místě!"

Žoldnéři postoupili kupředu.

"Pomoc, pomoc, pomoc!" vykřikl Garm.

V tu chvíli se z pod mostu vynořil drak. Ležel tam ukrytý, ponořený v řece pod břehem. Stoupala z něj oblaka páry, neboť spolykal pěkných pár galonů vody. Najednou se všude valila hustá mlha, ze které zářily jen drakovy rudé oči.

"Klid'te se odtud, hlupáci!" zařval, "nebo vás roztrhám na kusy. Dost mrtvol rytířů se válí v horském průsmyku a nebude to dlouho trvat a zbytek rytířstva zahyne v téhle řece a s nimi i královští koně a vojsko."

Vyskočil a sekl drápem po králově bělouši. Hřebec vyskočil, vzepjal se a pelášil pryč jako stovka hromů, kterou král tak ochotně používal. Ostatní koně se zachovali podle jeho příkladu: mnoho z nich už se s Chrystophylaxem seznámilo v horách a neměli na něj nejpříjemnější vzpomínky. Žoldnéři se rozprchli na všechny strany, jen pryč od Hamu.

Bílý hřebec byl raněn jen lehce a jezdec mu nedovolil ujet příliš daleko. Král ho po chvíli přinutil k návratu. Nad svým koněm ještě vládu neztratil a nikdo nesměl o králi říct, že se polekal jakéhokoli člověka nebo draka pod sluncem. Když znovu dojel k řece, mlha už se ztratila, ale ztratili se i rytíři a vojsko. Rozhovor teď vypadal trochu jinak: král byl sám a stál před ním člověk s Ocasohryzem u boku a s drakem.

Další rozhovory nepřinesly žádný užitek. Giles byl neústupný. Nechtěl ani ustoupit ani bojovat, i když ho Augustus Bonifacius vyzval na souboj.

"Ne, nejjasnější pane," odmítl se smíchem. "Vrať se domů a trochu se uklidni. Nechci ti ublížit, ale mohu-li ti radit, odjed' co nejrychleji, protože za draka nemohu ručit. Na shledanou!"

Tak se skončila Bitva na mostě v Hamu. Král z celého pokladu nedostal nikdy ani penny a z úst farmáře Gilese nezaslechl ani slůvka omluvy. A co víc, toho dne skončila vláda Středního království v tom kraji.

Lidé v okruhu deseti mil kolem Hamu považovali za svého vládce Gilese. Král přes všechny své vznešené tituly nedokázal najít člověka, který by se pustil do války s rebem Aegidiem. Ten se stal miláčkem lidu a hrdinou legend, žádným způsobem se nepodařilo zakázat písně opěvující jeho slavné činy. A nejoblíbenější z nich byla právě ta, která vyprávěla o střetnutí na mostě a vzniklo z ní na sta hrdinských i komických popěvků.

Chrystophylax zůstal v Hamu dlouhý čas a Gilesovi byl velmi užitečný. Člověk, který vlastní ochočeného draka, se přirozeně těší vysoké úctě. S farářovým svolením drak bydlel v sýpce na desátky a tam ho střežilo oněch dvanáct mláďenců. Tímto způsobem vznikl jeden z prvních Gilesových titulů: Dominus de Domito Serpente", což v řeči obecné značí "Pán ochočeného draka" či anglicky "Lord of the Tame Worm", krátce "Lord of Tame". Pod tímto jménem získal Giles slávu a popularitu, leč i nadále platil

symbolicky královské daně; šest volských ocasů a pintu piva. Tyto dary byly na dvůr doručovány na svatého Matyáše, jako připomínka setkání na mostě. Po jisté době pak získal titul hraběte a ztloustl natolik, že si jen s obtížemi zapnul pás.

O několik let později se stal knížetem a jako kníže Julius Aegidius už králi daně neplatil. Za své báječné bohatství si sám pořídil skvostný dvůr a shromáždil silné vojsko. Jeho žoldnéři byli stateční a veselí, ozbrojeni nejlepší zbrojí, jakou bylo možno koupit za drahé peníze. Každý z dvanácti mládenců se stal kapitánem. Garm nosil zlatý obojek a dostal právo toulat se podle přání po celém okolí, hrdý, šťastný, ale dost nesnesitelný pro své spolubratry, neboť od všech psů pro sebe vymáhal úctu, náležející jeho vznešenému a strašnému pánovi. Šedá klisna prožila zbytek života v pokoji a nikdy nedala najevo, co si o celé té historii myslí.

Nakonec se Giles stal králem, králem Malého království. Korunovali ho v Hamu a přijal jméno Aegidius Draconarius. Jeho starší sousedé mu však říkali Giles Worming, neboli Giles Drakouš. Na novém dvore se mluvilo řečí obecnou; ani Giles nikdy nevyhlašoval svou vůli v učené latině. Jeho žena vypadala jako královna velmi vznešeně a tvrdě dbala na pořádek a domácí účty. Nikdo Agathu nepřechytračil ani ji nesměl brát na lehkou váhu, neboť v žádném případě žádná lehká váha nebyla.

Tak ubíhal čas a Giles zestárl, šedý vous mu dosahoval až po kolena a těšil se velké úctě uprostřed vznešeného dvora, jehož příslušníci byli za své zásluhy často a hojně odměňováni. Založil naprosto nový rytířský rád: Strážců plaza. Na erbu měli draka a nejvyšší hodnosti v něm lískalo těch dvanáct mládenců.

Je třeba přiznat, že za svůj vzestup vděčil Giles z velké části štěstí, avšak tím, jak svého štěstí využil, osvědčil svou moudrost. Štěstí i rozum si zachoval až do konce svých dnů, což bylo ku prospěchu všech jeho přátel a sousedů. Faráře obdaroval velmi štědře a dokonce i na mlynáře a kováře se dostalo. Giles si velkorysost mohl dovolit. Avšak poté, co usedl na trůn, vydal zákon zakazující pochmurné předpovědi a mlýny podřídil královskému monopolu. Kovář splnil své dávné přání a stal se majitelem pohřebního ústavu, zato mlynář se stal nejponíženejším služebníkem u dvora. Farář se stal biskupem a za sídlo své diecéze zvolil vesnici Ham, přičemž nechal přiměřeně přestavět kostel.

Ti, kteří dnes žijí na území Malého království, najdou v tomto příběhu i objasnění některých názvů vsí a měst, které se zachovaly do dnešních dob. Odborníci zběhlí v této vědě tvrdí, že Ham, sídelní město Malého království se po čase začalo nazývat Tame. Došlo k tomu vinou záměny titulu Lord of Ham a Lord of Tame. Toto jméno přetrvalo až do našich časů, ačkoliv je psáno "Thame"; včleněné "h" je ničím neopodstatněným zkomolením. Draconariusův rod si zbudoval na památku draka skvělý dvůr čtyři míle na sever od Hamu, v místech, kde Giles poprvé potkal Chrysophylaxe. Dvůr byl znám po celém království jako Aula Draconaria, neboli v řeči lidu Worminghall.

Mapa země se od těch dávných dob změnila, mnohá království zanikla a mnohá jiná povstala. Lesy byly vykáceny, řeky změnilly svůj tok, jen hory zůstaly, ač jim větry a deště ohladily vrcholky. A tak jen jméno zůstalo. Pravda, dnes se tomu místu říká Wunnhle - tak jsem to aspoň slyšel - neboť vsi už pozbyly svou dávnou hrdost. Ale v časech, o kterých vypráví náš příběh, se to místo jmenovalo Worminghall a bylo sídlem králů, kde nad vrcholky stromů vlál prapor s drakem. Život tam plynul šťastně a radostně, dokud Ocasohryz držel stráž v kraji.

DOSLOV

Chrysophylax často žádal o svobodu. Ukázalo se, že jeho krmení bylo čím dál nákladnější, neboť neustále rostl; draci, stejně jako stromy, rostou po celou dobu svého života. A tak po letech, kdy Giles bezpečně vládl ve své zemi, bylo bídnému plazu dovoleno vrátit se domů. S četným ujišťováním o vzájemné úctě se rozloučil s Gilesem a uzavřeli spolu smlouvu o neútočení. V hloubi svého zkaženého srdce smýšlel drak o Gilesovi tak laskavě, jak je to u draků vůbec možné. Buď jak buď, Ocasohryz byl stále po ruce. Kdyby si to Giles přál, mohl Chrysophylaxe zabít, nebo ho připravit o zbytek pokladu. V podzemí dračí sluje ho bylo dost a dost - jak Giles správně odhadl.

Chrysophylax se vrátil do hor pomalým a rozvážným letem, neboť křídla dlouhé roky nepoužíval, zatímco jeho váha vzrostla. Po příletu do rodné sluje se musel nejdřív vypořádat s mladým drakem, který se

opovážil zabrat ji a narušil tak nezadatelná práva majitele. Hluk boje se rozléhal po celé Vanedotii. Nakonec sežral s chutí poraženého soka, vyhojil si rány a pořádně se vyspal. Když se zase probudil, vydal se hledat největšího a nejhloupějšího obra, který před dlouhým, dlouhým časem začal jedné letní noci celou tuto záležitost. Chrysophylax mu řekl pár slov od srdce, z nichž nebožák div nevypustil duši. "Tak bambitka to byla!" poškrábal se na hlavě. "A já myslel, že mě kousla vážka."

FINIS

neboli v řeči obecné

KONEC

- 31 -